

ILGALAIKIO LENKŲ GIMTOSIOS KALBOS 11–12 KLASĖS PLANO PAVYZDYS¹

Parengė lenkų kalbos mokytojos:

Vilniaus Vladislovo Sirokomlės vidurinės mokyklos mokytoja metodininkė Liucina Minovič, mokytojos ekspertės Janina Kuckienė ir Danuta Korkus,

Vilniaus r. Nemenčinės Konstanto Parčevskio gimnazijos mokytoja metodininkė Irena Karpavičienė,

Vilniaus r. Rudaminos Ferdinando Ruščico gimnazijos vyresnioji mokytoja Ilona Herman,

Ugdymo plėtotės centro Kalbų ir meninio ugdymo skyriaus metodininkė, lenkų kalbos mokytoja ekspertė Danuta Szejnicka.

Dalykas: lenkų kalba.

Klasė: 11–12.

Pamokų skaičius: 4 pamokos per savaitę.

Laikotarpis: 2 mokslo metai.

TIKSLAS

Gimtosios kalbos dalyko tikslas – padėti mokiniams ugdytis komunikavimo gimtąją kalbą, literatūrinę ir kultūrinę kompetencijas, būtinas visaverčiam asmeniniam kiekvieno žmogaus gyvenimui, sėkmingai profesinei, visuomeninei veiklai, tolesnėms studijoms; siekti išugdyti asmenį, gebantį gimtąją kalbą pažinti savo šalies ir kitų tautų kultūros paveldą, dabarties pasaulio kultūros vertybes, gebantį aktyviai, kūrybiškai, atsakingai dalyvauti puoselėjant kultūros vertybes; formuoti tautinį identitetą.

UŽDAVINIAI

Bendrojo kurso uždaviniai

Mokymąsi pagal dalyko bendrojo kurso programą, mokiniai:

- tobulina sakytinės ir rašytinės kalbos vartojimo gebėjimus siekdami įvairių komunikavimo tikslų, plečia žodyną, tobulina gebėjimus taisyklingai kalbėti ir rašyti, plėtoja kūrybingumo gebėjimus;
- nagrinėja kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį, suvokdami ją kaip sistemą;
- nagrinėja iškiliausius gimtosios ir visuotinės literatūros kūrinius ir plečia literatūrinį ir kultūrinį akiratį, pažindami įvairaus pobūdžio (žodinius ir nežodinius) kultūros tekstus;

¹ Šios metodinės medžiagos paskirtis – padėti mokytojui parengti ilgalaikius ir trumpalaikius planus. Mokytojas, kurdamas individualųjį planą, gali koreguoti pateiktą medžiagą atsižvelgdamas į mokinių poreikius. Svarbu, kad būtų paisoma Vidurinio ugdymo bendrosiose programose nustatytų reikalavimų.

- savarankiškai analizuoja ir interpretuoja nesudėtingus įvairių literatūros rūšių ir žanrų kūrinius remdamiesi literatūros teorijos išmanymu ir atsižvelgdami į istorinį ir sociokultūrinį kontekstą;
- supranta estetinę literatūros kūrinių vertę, patiria estetinį jų poveikį;
- analizuoja ir argumentuotai vertina įvairius visuomeninio, kultūrinio gyvenimo reiškinius;
- kuria įvairių tipų, žanrų ir skirtingos paskirties tekstus atsižvelgdami į adresatą, rašymo tikslą ir situaciją (samprotaujamojo pobūdžio rašinys, grožinio teksto interpretacija, viešojo kalba, santrauka);
- suvokia ir įvertina grožinės literatūros bei visuomenės informavimo priemonių sąsajas – bendrybes, skirtynes ir dermę (literatūra ir spauda, teatras, kinas, radijas, televizija, internetas);
- naudojami įvairiais komunikavimo būdais, kaupia ir apdoroja sukauptą informaciją, naudojami įvairiais informacijos šaltiniais.

VERTINIMAS

- Mokinių pažanga ir pasiekimai vertinami pagal mokykloje patvirtintą vertinimo tvarkos aprašą, kuris parengtas vadovaujantis Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr.ISAK – 256 (Žin., 2004, Nr.35 – 1150).
- Lenkų kalbos ugdymo procese taikomi visi vertinimo būdai (diagnostinis ir formuojamasis). Mokiniai, prieš atlikdami užduotis, turi būti supažindinami su vertinimo kriterijais.
- Planuojant vertinimą, svarbu pakankamai dėmesio skirti įvairių kalbinės veiklos rūšių – skaitymo, rašymo, kalbėjimo ir klausymo – gebėjimams vertinti (teksto kūrimo užduotys, grožinio ir negrožinio teksto suvokimo užduotys, grožinio ir negrožinio teksto santraukos rašymas, kontroliniai darbai, tikrinantys kalbos ir literatūros pažinimo gebėjimus ir žinias, diktantai, dalyvavimas pokalbiuose, pranešimų skaitymas (pristatymas). Svarbu, kad vertinami būtų ne tik rezultatai, konkretūs mokinių darbai, bet ir pats mokymosi procesas.
- Kiekvieno skyriaus pabaigoje – apibendrinamasis vertinimas. Diagnostinės užduotys parengiamos pagal Vidurinio ugdymo bendrosiose programose numatytus pasiekimus, pasiekimų lygius, žinių ir gebėjimų santykį.

1. Sofoklis *Antigonė* (Sofokles *Antygona*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
Sofoklis <i>Antigonė</i> (Sofokles <i>Antygona</i>) pamokų skaičius (?)²			
<ul style="list-style-type: none"> • Mokinys atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. • Analizuoja tekstą stilistiniu aspektu. • Kritiškai vertina tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu. • Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz., asmeniniams, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą. • Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausosi, klausinėja, atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštarauja, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams. • Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį, remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi. • Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūrinius tekstus (pvz., filmą, spektaklį ir kt.). • Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz., pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą. 	<p>Sofoklio tragedijoje <i>Antigonė</i> iškeliamos humaniško idėjos, nagrinėjamos įvairios problemos – abejonės politiniais įstatymais, konfliktinė šeimos narių atsakomybė???, taip pat lyčių dominavimo ir nuolankumo aspektai, pareigos jausmas.</p> <p>Cechy dramatu antycznego :</p> <ul style="list-style-type: none"> - geneza dramatu antycznego ; - budowa tragedii antycznej (prologos, parodos, epeisodia, exodos) ; - zasady tragedii antycznej (zasada trzech jedności, zasada decorum, zasada nieprzedstawiania scen krwawych, zasada niezmiennosci charakteru) ; - kategorie związane z tragedią antyczną (fatum, bohater tragiczny, konflikt tragiczny, katharsis). <p>Geneza i tytuł utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odwołanie się do mitu o Labdakidach; - Antygona bohater główny i tytułowy. <p>Kompozycja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czas i miejsce akcji utworu; - rola chóru. <p>Język i styl utworu:</p> <p>styl tragedii wysoki, toteż język dostojny, patetyczny, bogaty w wyszukane słownictwo; elementy stylu retorycznego.</p> <p>Bohaterowie:</p> <p>Przeciwnieństwa: Antygona i Ismena, Kreon i Hajmon Konflikt: Antygona i Kreon, Kreon i Hajmon</p> <p>Problematyka utworu:</p>	<p>Źródła opracowań:</p> <p>Kultura i literatura Starożytnej Grecji w: T. Bujnicki <i>Starożytność - Odrodzenie</i>, s. 5 Teatr i dramat grecki w: T. Bujnicki <i>Starożytność - Odrodzenie</i>, s. 10, 45</p> <p>Konteksty literackie:</p> <p>J. Kochanowski <i>Odprawa posłów greckich</i> (fr. <i>Wy, którzy pospolitą rzeczą władacie...</i> w: D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i>, s. 137 Cz. Miłosz <i>Antygona</i></p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe:</p> <p>Arystoteles <i>Poetyka</i> w: D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i>, s. 31</p> <p>Sztuka:</p> <p>Reprodukcja obrazu A. Brodowskiego <i>Edyp i Antygona</i>. Przedstawienie J.</p>	<p>Krótką charakterystyką światopoglądu epoki starożytnej.</p>

² Šioje metodinėje medžiagoje pamokų skaičius nenurodomas. Mokytojas pamokų skaičių pasirenka savo nuožiūra, atsižvelgdamas į mokinių poreikius, jų lygį, planuojamą veiklą. Per dvejus metus nagrinėtinų kūrinių skaičių taip pat pasirenka pats mokytojas, rengdamas savo individualųjį planą.

<ul style="list-style-type: none"> • Išmano viešojo kalbėjimo reikalavimus. • Tikslingai rengiasi kurti tekstą, apsvarsto temą, tikslus, situaciją, numato adresato poreikius ir patirtį. Skiria loginius ir emocinius argumentus, tikslingai jais pasinaudoja kurdamas ir pristatydamas savo kalbą. Geba valdyti klausytojų dėmesį interpretuodamas jų reakciją. 	konflikt sprzeczných racji – prawo boskie i prawo ludzkie; państwo a jednostka; rozum a serce	Głowackiego <i>Antygona w Nowym Yorku</i> Motyw Antygony w filmie A. Wajdy <i>Katyń</i>	
---	---	--	--

3. Viljamas Šekspyras *Hamletas* (Wiliam Szekspir *Hamlet*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
Viljamas Šekspyras <i>Hamletas</i> (Wiliam Szekspir <i>Hamlet</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> • Atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. • Tinkamai vartoja literatūrologijos sąvokas, remiasi jomis interpretuodamas kūrinį. • Analizuoja tekstą stilistiniu aspektu. • Kritiškai vertina tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu. • Išvelgia ir aptaria literatūros kūrinio intertekstualumą turinio ir raiškos lygmeniu. Palygina panašių motyvų ar tų pačių žanrų literatūros kūrinius ir pastebi panašumus ir skirtumus tarp įvairių epochų kultūros tekstų. • Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz., asmeniniam, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą. • Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausosi, klausinėja, 	<p>V. Šekspyro tragedija „Hamletas“ nagrinėjama įvairiais aspektais: moraliniu, religiniu, filosofiniu. Keršto ir išdavystės problema. Veikėjų charakteristikos.</p> <p>Teatr elžbietiški. Cechy dramatu szekspirowskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - negacija antycznej zasady trzech jedności; - podział na akty i sceny; - eliminacja chóru; - sceny zbiorowe; - rezygnacja z zasady decorum – wprowadzenie do dramatu (gatunku wysokiego) scen humorystycznych, komizmu, groteski (elementów gatunku niskiego); - zmienność psychologiczna postaci; - rozbudowane didaskalia; - wprowadzenie osób i wątków baśniowych, fantastycznych. <p>Geneza i źródła dramatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mitologia skandynawska z XI wieku, historia francuska, Belleforesta z 1570 r. sagi islandzkie. <p>Trzy znane wersje tragedii.</p> <p>Kompozycja: podział na pięć aktów. Ekspozycja: rozmowa Horacego z gwardzistami na murach zamku</p>	<p>Źródła opracowań: J. Komorowski <i>Hamlet</i> Wiliama Shakerpeare,a Warszawa 1992 Seria <i>Biblioteka analiz literackich</i> nr 73 T. Bujnicki <i>Starożytność – Odrodzenie</i>, s. 176 D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i>, s. 90</p> <p>Konteksty literackie: T. Różewicz <i>Rozmowa z księciem</i> Z. Herbert <i>Tren Fortynbrasa</i> w: T. Bujnicki <i>Starożytność – Odrodzenie</i>, s. 190 K. C. Norwid <i>Pięć zarysów obyczajowych. Rzeczywistość</i></p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe: renesansowy humanizm, relatywizm,</p>	<p>Krótką charakterystyką światopoglądu epoki baroku.</p> <p>Motywy: motyw matki, ojca, ojczyzna motyw śmierci, przemijania motyw zemsty motyw sztuki w sztuce, motyw cudzołóstwa motyw kobiety motyw szaleństw motyw władcy i władzy motyw samobójstwa</p>

<p>atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštarauja, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams.</p> <ul style="list-style-type: none"> Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi. Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūros kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kt. 	<p>Zavižąanie akciji: ukazanie się Ducha zamordowanego króla Hamleta. Rozwój akciji: zmagania Hamleta o pomszczenie śmieri ojca. Punkt kulminacyjny: pojedynek Hamleta z Laertesem. Rozwiązanie: przybycie do Elzynoru Fortynbrasa. Język i styl utworu: - przemieszanie stylu wysokiego i niskiego; - zindywidualizowany język bohaterów, wskazujący na ich pochodzenie społeczne. Bohaterowie: różnorodność postaci dramatu (Klaudiusz, Gertruda, Ofelia, Poloniusz, Laertes, Rozenkrac i Gildenstern). Hamlet - główny bohater utworu; bohater tragiczny Problematyka i tematyka utworu: - analiza natury człowieka; - zbrodnia i władza; - zdrada i morderstwo; - zemsta; - zetknięcie się rzeczywistości i pozorów; - problematyka życia i śmierci;</p>	<p>egzystencjalizm, sceptycyzm. Wpływy filozofii Blaise Pascala i Kartezjusza. Makiawelizm Sztuka: Obraz J. Malczewskiego <i>Hamlet polski</i> Film <i>Hamlet</i> 1996 r. reż. Kenneth Branagh</p>	
--	---	---	--

3. Adomas Mickevičius *Vėlinės III d.* (Adam Mickiewicz *Dziady cz. III*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
Adomas Mickevičius <i>Vėlinės III d.</i> (Adam Mickiewicz <i>Dziady cz. III</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> Mokinys atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. Sieja kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. Interpretuoja įvairių žanrų negrožinius tekstus, aptaria juose pateiktus įvairius požiūrius bei poveikį adresatui. Vertina argumentų pagrįstumą, išraiškos įtaigumą. 	<p>A. Mickevičiaus „Vėlinių“ III d. analizė. Studentų persekiojimas carinėje Rusijoje. Tremtinių likimai. Carinės Rusijos vaizdavimas lenkų literatūroje. Geneza i tytuł utworu: - III część <i>Dziadów</i> powstała w 1832 roku. Są to tzw. <i>Dziady drezdeńskie</i>; - powstanie listopadowe; - wpływ procesu filomatów, który toczył się w latach 1823 – 1824; - tytuł dramatu nawiązuje do prastarego obrzędu, wyrastającego z tradycji ludowej dawnej Litwy.</p>	<p>Źródła opracowań: S. Naruniec, R. Naruniec <i>Barok – Oświecenie</i>, s. 231 I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej cz. II</i>, s. 28, s.31, s. 114 Konteksty literackie: A. Mickiewicz, <i>Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego</i>. (fragmenty)</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • Atskiria faktus, nuomonę, refleksiją. • Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.). • Išmano eigos ir pasirengimo diskusijai ir debatams principus. • Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūros kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kt. • Apibūdina, kaip literatūra ir menas paveikia skaitytoją, kultūros vartotoją ir socialinės grupės estetiką, emocijas ir intelektualinius išgyvenimus. 	<p>Cechy dramatu romantycznego :</p> <ul style="list-style-type: none"> - odrzucenie antycznej zasady trzech jedności ; - kompozycja otwarta czyli struktura charakteryzująca się odrzuceniem tradycyjnych reguł kompozycyjnych, fragmentaryczność i epizodyczność akcji; - synkretizm gatunkowy (elementy liryki i epiki), współwystępowanie elementów realizmu i fantastyki, tragizmu i komizmu. <p>Kompozycja: <i>Dziady</i> cz. III - ostatnie ogniwo cyklu dramatycznego A. Mickiewicza. Elementy łączące część drugą i czwartą <i>Dziadów</i> a część trzecią: bohater (Upiór – Gustaw – Konrad) i czas akcji (Zaduszki, noc, obrzęd <i>Dziadów</i>).</p> <p>Język i styl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - statyczności scen, rozlewność opisów, wprowadzanie narracji itp.; uniezależnienie się od rygorów tradycyjnie pojętego dramatu; - przybliżenie dialogów do mowy potocznej (charakterystycznej dla epiki). - odwołania do stylu biblijnego. <p>Bohaterowie: Konrad, Sobolewski, Ks. Piotr i inni. - poświęcają się dla dobra ogółu, stają się "żołnierzami sprawy narodowej", spiskowcami i więźniami. Są uosobieniem cierpień całego narodu. Kierują się uczuciem i sercem, samotni, tajemniczy i izolujący się od świata; Gustaw – Konrad – transformacja bohatera; Senator, Doktor, Pelikan – zausznicy carscy i kolaboranci. Bohaterowie balu u Senatora. <p>Problematyka i tematyka utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prometeizm Konrada; - mesjanizm narodowy w <i>Widzeniu ks. Piotra</i>; - martyrologia narodu polskiego; - obraz społeczeństwa polskiego; </p>	<p>R. Kapuściński, <i>Imperium</i> (fragment reportaża), w: www.serwis.gazeta.pl/kapuściński</p> <p>Cz. Miłosz, <i>Podróż do Azji</i> w: <i>Rodzinną Europą</i></p> <p>J. Lechoń <i>Ostatnia scena z „Dziadów”</i>.</p> <p>J. Kaczmarek <i>Zesłanie studentów</i> (poezja śpiewana), w: www.youtube.com</p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe: Prometeizm, mesjanizm, profetyzm, mit agrarny, romantyczny providencjonalizm.</p> <p>Sztuka: Reprodukcja obrazu J. Malczewskiego <i>Zesłanie studentów</i> Film <i>Lawa</i>, reż. T. Konwicki, (1989)</p>	
---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - antagonizmy: między Rosją a Polską, między despotyzmem a wolnością, między dobrem a złem; - despotyzm władców; - rusyfikacja, zesłania na Sybir, prześladowania studentów. 		
--	--	--	--

4. Adomas Mickevičius *Ponas Tadas* (Adam Mickiewicz *Pan Tadeusz*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
Adomas Mickevičius <i>Ponas Tadas</i> (Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> • Mokinys atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. • Skiria biografinį, socialinį, istorinį, kultūrinį, filosofinį kontekstus. • Paaškina teksto turinį: įvardija mintis (-i), vertybes, požiūrius. • Aptaria kūrinį atsižvelgdamas į tradicijas, stilių ir kalbą. • Sieja kūrinio vertybes su realiu gyvenimu. • Įžvelgia ir aptaria literatūros kūrinio intertekstualumą turinio ir raiškos lygmeniu. Palygina panašių motyvų ar tų pačių žanrų literatūros kūrinius ir pastebi panašumus ir skirtumus tarp įvairių epochų kultūros tekstų. • Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi. • Įvardija literatūros rūšis ir žanrus, apibūdina jų požymius. • Žino kūrinio (arba ištraukos) kitus interpretavimo būdus ar galimybes (raiškus skaitymas, deklamavimas, inscenizavimas, iliustracija ir pan.). • Analizuoja ir įvertina literatūros kūrinių veikėjų 	<p>A. Mickevičiaus epinė poema „Ponas Tadas“, kurioje realistiškai pavaizduota XIX a. pradžios lenkų bajorų buitis ir papročiai; nacionalinio išsivadavimo kovos idėja; lenkų šlėktos charakterio bruožai; meilė tėvynei. Šiame kūrinyje pasireiškė geriausi rašytojo talento bruožai.</p> <p>Geneza i titul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Epilog</i> - jako klucz do interpretacji, uzasadniającej powstanie poematu; - praca nad <i>Panem Tadeuszem</i> (trwała od grudnia 1832 roku do czerwca 1834 roku) jako terapia; - rozczarowanie zatargami między emigrantami i ich trudną sytuacją na obczyźnie; - pragnienie utrwalenia czasów chwały i świetności ojczyzny, szlacheckiej przeszłości. <p>Interpretacja wszystkich słów kluczowych zawartych w tytule <i>Pan Tadeusz czyli Ostatni Zajazd na Litwie. Historia szlachecka z roku 1811 i 1812 we dwunastu księgach wierszem.</i></p> <p>Kompozycja i narracja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Epopėja jest złożona z 12 ksiąg opatrzonych tytułami i rozbudowanymi podtytułami. W podtytułach autor zamieścił informacje o wydarzeniach opisanych w danej „księdze”. - synkretizm rodzajowy i gatunkowy (elementy powieści, powieści poetyckiej, eposu, sielanki, komedii, 	<p>Źródła opracowań:</p> <p>S. Naruniec, R. Naruniec barok – romantyzm, s.252</p> <p>I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej cz. 2</i>, s.117, s. 190</p> <p>Konteksty lietarckie:</p> <p>Homer <i>Iliada</i> (fragmenty, np. Inwokacja, opis tarczy Achillesa)</p> <p>J. Słowacki <i>Pan Tadeusz...</i> oraz W. Pol <i>Pieśń o ziemi naszej</i>, w: I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej cz. 2</i>, s. 118 i s.120</p> <p>A. Słonimski, <i>Mickiewicz</i>, w:</p> <p>H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s.118</p> <p>W. Szymborska <i>Chmury</i></p> <p>Cz. Miłosz <i>Obłoki</i></p> <p>Cz. Miłosz <i>W mojej ojczyźnie</i></p> <p>S. Witkiewicz <i>Mickiewicz jako kolorysta</i>, w: A.</p>	<p>Charakterystyka światopoglądu epoki romantyzmu.</p> <p>Nazwy urzędów i godności I Rzeczypospolitej, Słownik języka polskiego Encyklopedia staropolska</p> <p>Formanty słowotwórcze od nazw urzędów</p> <p>Żon +owa-ina-yna</p> <p>Córek- ówna, -anka (także nazwiska)</p> <p>Skrótowce: Jegomość (Jego Miłość)</p> <p>Waszmość (Wasza Miłość)</p> <p>Recenzja filmu</p>

<p>paveikslus remdamasis jų veiksmiais, kalba, elgesiu, išoriniais bruožais bei vidiniais išgyvenimais.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aptaria sociologinę problematiką pastebėdamas pavienio žmogaus gyvenimo ir funkcionavimo visuomenėje santykį. • Įžvelgia pagrindinius motyvus ir problematiką analizuodamas įvairių epochų literatūros kūrinius ir kultūros tekstus. • Įvardija tipiškus įvairių epochų grožinės literatūros žanrus ir rūšis, kalbinės raiškos ir stiliaus ypatumus. Įžvelgia kūrinio raiškos požymius palygindamas su kitais to paties žanro, rūšies tekstais. 	<p>bašni, poematu heroikomicznego i opisowego, a przede wszystkim gawędy).</p> <ul style="list-style-type: none"> - narrator wszechwiedzący i wszechobecny (występujący w 3 osobie), będący obserwatorem, sprawozdawcą wydarzeń akcji, twórcą opisów natury i opisów dzieł ludzkich, kimś, kto zna najintymniejsze myśli i przeżycia bohaterów, interpretuje i ocenia wydarzenia. W odczuciu czytelnika utożsamia się go z autorem; - narrator wypowiadający się w 1 osobie – to wyraziciel wiedzy, opinii i przekonań szerokiego ogółu, np. w <i>Inwokacji</i> i <i>Epilogu</i>. <p>Język i styl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Język narratora zbliżony jest do mowy potocznej, choć silnie zrytmizowany. - brak rozdzwieńki między mową postaci, a językiem narratora. - wiersz ujęty w kunsztowną formę 13-zgłoskowca, wyróżnia się swoją prostotą i lekkością. <p>Bohaterowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - różnorodność portretów szlacheckich; - Jacek Soplica/ksiądz Robak, Sędzia, Tadeusz, Hrabia, Klucznik, Gerwazy, Zosia, Telinema i inni. - przedstawiciele różnych narodowości. <p>Problematyka i tematyka utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - życie i obyczaje szlachty w schyłkowym okresie Rzeczypospolitej szlacheckiej; - przywiązanie do ziemi ojczystej; - niegasnące idee walk narodowowyzwoleńczych; - metafizyczny poemat o ładzie istnienia; - patriotyzm a kosmopolityzm; - wady i zalety szlachty polskiej; - dwór szlachecki - jako ostoja polskości; - miłość. 	<p>Kowalczykowa, <i>Romantyzm</i>, wyd. Stentor, Warszawa, 2001 Józef Bachórz <i>Jak pachnie na Litwie Mickiewicza?</i> Wywiad z J. Bachórzem http://forumakad.pl/archiwum/2004-08-26-bn-zapach-litwy-mickiewicza.htm</p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe: szlacheckie przywileje (np. liberum veto), szlacheckie sejmiki; między romantyzmem a realizmem; metafizyka.</p> <p>Sztuka: Ilustracje M. E. Andriollego do <i>Pana Tadeusza</i> G. Turnau i St. Sójka <i>Soplicowo</i>- nagranie muzyczne Film <i>Pan Tadeusz</i>, reż. A. Wajda, 1999 r.</p>	
---	---	--	--

5. E. Ožeškienė *Prie Nemuno* (E. Orzeszkowa *Nad Niemnem*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
E. Ožeškienė <i>Prie Nemuno</i> (E. Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> • Mokinys atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. • Analizuoja tekstą stilistiniu aspektu. • Kitiškai vertina tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu. • Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz., asmeniniam, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą. • Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausosi, klausinėja, atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštarauja, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams. • Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi. • Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūros kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kt. 	<p>E. Ožeškienės romanas <i>Prie Nemuno</i>, kaip realizmo literatūros kūrinys, parodantis istorinį-kultūrinį pozityvistinės epochos foną, literatūros ir Lenkijos sukilimo sąsajas, naujo patriotizmo supratimą, lenkų pozityvizmo idealus, bei literatūros tendencingumą.</p> <p>Geneza i tytul utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powieść w odcinka na zamówienie <i>Tygodnika Ilustrowanego</i> i główny temat – konflikt między postawą romantyczną a programem pozytywistycznym, pierwotny zaś tytuł <i>Mezaliants</i>. - zmiana koncepcji po wprowadzeniu przez rząd carski reformy uwłaszczeniowej, stąd ukazanie ziemiaństwa polskiego i jego problemów; przesunięcie akcentu na wątek powstańczy i etnograficzny (opisy krainy nadniemeńskiej i panujących na Litwie zwyczajów). <p>Kompozycja i narracja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zgodna z założeniami poetyki realizmu (naśladowanie rzeczywistości, postacie i wydarzenia wiarygodne, panorama społeczno-obyczajowa, przyczynowo-skutkowy ciąg zdarzeń, zwarta kompozycja); - narracja charakterystyczna dla powieści realistycznej (narrator trzecioosobowa, wszechwiedzący, prezentujący świat przedstawiony, unikający komentarzy i oceniania postaci i wydarzeń); - czas w powieści: teraźniejszość (lata 80-e XIX wieku); przeszłość dalsza (opowieść o Janie i Cecylii); przeszłość bliższa (kampania napoleońska oraz powstanie styczniowe); - przestrzeń: dwór w Korczynie, zaścianek Bohatyrowiczów, Olszynka, Osowce, grób Jana i Cecylii, mogiła powstańców z 1863 roku, rzeka Niemen; przestrzeń rzeczywista i święta (sakralna). 	<p>Źródła opracowań:</p> <p>A. Z. Makowiecki, H. Chmielewska <i>Pozytywizm – Młoda Polska</i>, s. 48</p> <p>I. Fedorowicz Antologia literatury polskiej cz. 2, s. 131, s. 156</p> <p>Konteksty literackie:</p> <p>A. Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i></p> <p>E. Orzeszkowa <i>Gloria victis</i> (fragmenty)</p> <p>M. Konopnicka <i>Groby nasze</i> (fragmenty)</p> <p>A. Asnyk <i>Do młodych</i></p> <p>Cz. Miłosz <i>Rozbieranie Justyny</i></p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe:</p> <p>pozytywistyczne hasła i programy (pracy organicznej i pracy u podstaw); wpływ dekadentyzmu; emancypacja kobiet; kosmopolityzm; mit kresów; realizm krytyczny; Stendalowska zasada „powieść to zwierciadło przechadzające się po gościńcu”; powieść tendencyjna.</p> <p>Sztuka:</p>	<p>Krótką charakterystyką światopoglądu epoki pozytywizmu.</p>

	<p>Język i styl utworu: Opisy postaci i przestrzeni bardzo szczegółowe; zabieg milieu; wykorzystanie języka ezopowego, indywidualizacja języka bohaterów; nagromadzenie wyrazów przestarzałych i kresowych osobliwości; swoistość stylu Orzeszkowej.</p> <p>Bohaterowie: Kryteria realizowane w konstrukcji bohaterów: kontrast; podobieństwa między postaciami; przeżycia pokoleniowe; stosunek do pracy.</p> <p>Problematyka i tematyka utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie styczniowe, jako źródło i temat powieści; - postawy i wartości reprezentowane przez bohaterów powieści; - pozytywistyczne hasła i ich realizacja; - konflikty o charakterze społecznym, gospodarczym i pokoleniowym; - miłość między mężczyzną a kobietą, różne formy tego uczucia i stopnie jego spełnienia; - powieść o zakorzenieniu i poszukiwaniu tożsamości; - sytuacja kobiet w drugiej połowie XIX wieku. 	<p>Reprodukcje obrazów A. Grottgera z cyklu <i>Polonia</i>, 1863 r. Film <i>Nad Niemnem</i>, reż. Z. Koźmiński, 1987 r.</p>	
--	--	---	--

6. Boleslav Prus *Lėlė* (Bolesław Prus *Lalka*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
Boleslav Prus <i>Lėlė</i> (Bolesław Prus <i>Lalka</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> • Mokinyi atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. • Analizuoja tekstą stilistiniu aspektu. • Kitiškai vertina tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu. • Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz., 	<p>B. Pruso romanas <i>Lėlė</i>, kaip realizmo literatūros kūrinys, parodantis polemiką su pozitivizmo ir romantizmo idealais, naują herojaus tipą.</p> <p>Geneza i tytul utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od 1887 roku powieść ukazywała się w odcinkach w Kurierze Codziennym do 1890 roku (pierwsze wydanie książkowe); - nawiązanie do procesu o lalkę (notatka wyczytana przez pisarza w gazecie); - lalki salonowe (określenie głównej bohaterki, jako 	<p>Źródła opracowań: A. Z. Makowiecki, H. Chmielewska <i>Pozytywizm – Młoda Polska</i>, s. 81 I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej cz. 2</i>, s. 158, s. 206 Konteksty literackie: J. W. Goethe <i>Cierpienia młodego Wertera</i></p>	<p>Krótką charakterystyką światopoglądu epoki pozytywizmu.</p>

<p>asmeniniam, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausosi, klausinėja, atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštarauja, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams. • Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi. • Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūros kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kt. 	<p>reprezentantki pewnego typu kobiet);</p> <ul style="list-style-type: none"> - lalki metafizyczne (nawiązanie do alegorii świata jako teatru, w którym ludzie - to marionetki) <p>Kompozycja i narracja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwa plany czasowe w powieści: teraźniejszość (od powrotu Wokulskiego do Warszawy z wojny rosyjsko-tureckiej) i przeszłość (<i>Pamiętnik starego subiekta</i>); - kompozycja zgodna z zasadami powieści realistycznej (mimesis, przyczynowo-skutkowy ciąg wydarzeń, zasada prawdopodobieństwa, poetyka deatlu); - nowatorstwo polega na próbie przełamania, zmodyfikowania ogólnych zasad w sferze: kompozycji (kompozycja zamknięta (sceny zabawy Rzeckiego z lalkami z wystawy) i jednocześnie otwarta (losy Wokulskiego) i narracji (dwugłos narracyjny – trzecioosobowy, wszechwiedzący (narracja personalna i monologi wewnętrzne) i pierwszoosobowy, należący do świata przedstawionego). <p>Język i styl utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umiejętne wykorzystanie mowy pozornie zależnej; - bogactwo środków stylistycznych zarówno w narracji jak i w dialogach i monologach wewnętrznych; - stylizacja językowa wypowiedzi bohaterów; - elementy humorystyczne jako cecha stylu pisarskiego (tzw. humor Prusa); - język ezopowy. <p>Bohaterowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreacje bohaterów o wyraźnie zarysowanej osobowości, a zarazem typowych, reprezentatywnych dla warstwy społecznej, a nawet pokolenia cech; - bohaterowie główni i drugoplanowi; przedstawiciele wszystkich warstw społecznych i różnych narodowości. <p>Problematyka i tematyka utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wnikliwe studium miłości galanteryjnego kupca do arystokratki; - panorama polskiego społeczeństwa u schyłku XIX wieku; 	<p>A. Mickiewicz <i>Dziady</i> cz IV B. Prus <i>O istocie i zadaniach sztuki</i>, w: I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej</i> cz. 2, s. 182</p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe:</p> <p>werteryzm; pozytywistyczne hasła i programy (pracy organicznej i pracy u podstaw); wpływ dekadentyzmu; równouprawnienie kobiet; asymilacja Żydów; szowinizm i nacjonalizm; nowa koncepcja XIX-wiecznego patriotyzmu; realizm krytyczny; Sztuka: Zdjęcia XIX-wiecznej Warszawy, np. K. Brandela (1884), S. Wolskiego (1888) A. Gierymski <i>Powisłe</i> (1883) Muzyka polskiego skrzypka i kompozytora H. Wieniawskiego (1835-1880) Dwie ekranizacje <i>Lalki</i> (reż. W. J. Has (1968) i reż. R. Ber (1977))</p>
---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - wpływ ustroju kapitalistycznego na gospodarkę państwa i światopogląd ludzi; - trzy pokolenia polskich idealistów; - dewaluacja i klęska dwóch wielkich ideologii XIX wieku: romantyzmu i pozytywizmu; - różnorodność tematyki powieści (obraz Warszawy, kariera, pieniądze, moralność, altruizm, tolerancja, i in.). 		
--	---	--	--

7. Stanislovas Vyspianskis *Vestuvės* (Stanisław Wyspiański *Wesele*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
Stanislovas Vyspianskis <i>Vestuvės</i> (Stanisław Wyspiański <i>Wesele</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> • Mokinyms atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. • Analizuoja tekstą stilistiniu aspektu. • Kitiškai vertina tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu. • Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz., asmeniniam, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą. • Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausosi, klausinėja, atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštarauja, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams. • Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinių remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi. • Vertina literatūros kūrinių bei kitus kultūros kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kt. 	<p>Meistriška lenkų literatūros klasiko Stanislovo Vyspianskio drama <i>Vestuvės</i>, simbolikos panaudojimas. Naujojo XX a. teatro kūrimas.</p> <p>Geneza utvoru i tytul: Autentyczne młodopolskiego poety wesele Lucjana Rydla z chłopką z podkrakowskich Bronowic - Jadwigą Mikołajczykówną w 1900r.</p> <p>Cechy dramatu Wyspiańskiego: - koncepcja nowego „teatru monumentalnego”, wedle której inscenizacje, nowoczesne reżysersko i scenograficznie, miały odwoływać się do kulturowej tradycji antyku, folkloru, dramatu romantycznego („teatr ogromny”); - dramat jako „synteza sztuk” (modernistyczna zasada).</p> <p>Kompozycja: Czas i miejsce akcji - rok 1900, listopad. Bronowice, wieś podkrakowska. Budowa dramatu nawiązuje do konwencji szopkowej. Dwuplanowa konstrukcja dramatu – współistnienie planu realistycznego i symboliczno-wizyjnego. Rola didaskaliów w dramacie młodopolskim.</p> <p>Język i styl: Zastosowana stylizacja językowa. Chłopi wypowiadają swoje kwestie posługując się gwarą. Przedstawiciele</p>	<p>Źródła opracowań: A. Z. Makowiecki, H. Chmielewska <i>Pozytywizm – Młoda Polska</i>, s. 259 H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XII</i>, s. 32, s. 110</p> <p>Konteksty literackie: T. Boy-Żeleński <i>Plotka o Weselu</i></p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe: Chłopomania młodopolska, dekadentyzm, cyganeria młodopolska (bohema artystyczna), symbolizm wielka reforma teatru (XIX i XX w.).</p> <p>Sztuka: Reprodukcje obrazów: J. Matejko <i>Stańczyk</i>, <i>Wernyhora</i>; S. Wyspiański <i>Chochoły</i>, J. Malczewski <i>Błędne koło</i>;</p>	<p>Analiza dramatu wymaga pracy z reprodukcjami obrazów. Konieczne jest wcześniejsze przygotowanie uczniów do odczytywania i zrozumienia historycznej tematyki dzieł Jana Matejki, jak też symboliki <i>Błędneho koła</i> Jacka Malczewskiego. Odczatanie symboliki <i>Błędneho koła</i> ułatwi wcześniejsze odegranie sceny „chocholego tańca“.</p>

	<p>inteligencji – językiem literackim. Zróznicowanie języka postaci pełni ważną funkcję: dochodzi do konfrontacji dwóch środowisk, chłopskiego i inteligenckiego, które nie potrafi się porozumieć.</p> <p>Bohaterowie goście weselni („osoby”) i postaci fantastyczne („osoby dramatu”). Wewnętrzna logika pojawiania się „osób dramatu”, ich symboliczne znaczenie.</p> <p>Problematyka utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Czytelność symboliki <i>Wesela</i> (Bronowicka chata, złoty róg, złota podkowa, kosa raclawicka, czapka z pawim piórem, chochoł, taniec chochoły). Analiza i omówienie postaci dramatu. - problem sojuszu podstawowych warstw narodu (ocena chłopów i inteligencji szlacheckiego pochodzenia); - kompromitacja mitów narodowych; - problem odzyskania niepodległości w wyniku powstania narodowego; - pesymistyczna ocena patriotyzmu Polaków; - krytyczna ocena wpływu literatury końca wieku; - wpływ stereotypów na relacje międzyludzkie i in. 	<p>Film <i>Wesele</i> reż. A. Wajda (1973) Współczesne inscenizacje <i>Wesela</i> w reżyserii A. Hanuszkiewicza, J. Grzegorzewskiego</p>	
--	--	--	--

8. Steponas Žeromskis *Benamiai žmonės* (Stefan Żeromski *Ludzie bezdomni*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
Steponas Žeromskis <i>Benamiai žmonės</i> (Stefan Żeromski <i>Ludzie bezdomni</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> • Mokinsys atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. • Analizuoja tekstą stilistiniu aspektu. • Kitiškai vertina tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu. • Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz., 	<p>Modernistinis, psichologinis romanas, filosofiniai ir pasaulėžiūros akcentai, benamystės problema tiesiogine ir metaforine prasme.</p> <p>Geneza i tytul utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lata 1898-99. Pierwsza wzmianka o utworze pochodzi z roku 1897. - symboliczne, wieloznaczne znaczenie tytul (bezdomność rozumiana dosłownie i jako kategoria ideowa lub moralna, obcość człowieka w świecie). <p>Kompozycja i narracja:</p>	<p>Źródła opracowań: A. Z. Makowiecki, H. Chmielewska <i>Pozytywizm – Młoda Polska</i>, s. 225 H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XII</i>, s. 52, s. 107</p> <p>Konteksty literackie: Mity: <i>Szyf, Prometeusz</i></p>	<p>Krótką charakterystyką światopoglądu epoki Młodej Polski.</p>

<p>asmeniniams, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausosi, klausinėja, atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštarauja, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams. • Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi. • Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūros kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kt. 	<p>- epizodyczna, fragmentaryczna, niespójna kompozycja, poszczególne rozdziały mogą stanowić osobne nowele (rozd. <i>Swawolny Dyzio</i>), nie ma chronologii zdarzeń, kompozycja otwarta - nie zostają rozstrzygnięte losy głównego bohatera.</p> <p>– różnorodność narracyjna: 3 –osobowa, pozornie obiektywna, 1- osobowa, subiektywna (rozd. <i>Pamiętnik Joasi</i>).</p> <p>Język i styl utworu: – opis liryczny, metafory, określające niektóre części utworu jako poematu prozą (rozd. <i>Przyjdz</i>), bogactwo leksykalne, indywidualizacje języka, patos, szeregi synonimiczne; - impresjonizm (psychologizacja bohaterów i krajobrazów, rozdz. <i>Przyjdz</i>; opisy przyrody, rozdz. <i>Smutek</i>), naturalizm (rozdz. <i>W pocie czoła</i>); - symbolizm (Wenus z Milo, Puvis de Chavanesa <i>Ubogi rybak</i>, kwiat tuberozy, krzyk pawia, rozdartą sosną, burza).</p> <p>Bohaterowie: – Tomasz Judym, Joasia Podborska, inżynier Korzecki itd. - nowy typ bohatera (bohater prowadzący, „człowiek w drodze”)</p> <p>Problematyka i tematyka utworu: – wzajemne relacje pomiędzy społecznymi obowiązkami a ludzkim prawem do osobistego szczęścia; - nieludzkie warunki pracy; - emigracja zarobkowa, temat biedy, nędzy; - problem powinności i odpowiedzialności lekarza; - kult pieniądza; - konflikt pokoleń; - inteligencja i jej powinności; - motywy religijne (rozdziały: <i>Pielgrzym, Asparges me..., Dajmonion</i>) i in.</p>	<p>W. Szekspir <i>Hamlet</i> A. Mickiewicz <i>Oda do młodości</i> Konteksty filozoficzne i światopoglądowe: echa filozofii Platona, A. Schopenhauera, F. Nietzschego, K. Marksa, pozytywistyczne hasła, dekadentyzm. Sztuka: Obraz Puvisa de Chavanesa <i>Ubogi rybak</i> Rzeźba <i>Wenus z Milo</i> Film <i>Doktor Judym</i>, (1975) , reż. Włodzimierz Haupe</p>	
--	---	--	--

9. Zofija Nalkovska *Riba* (Zofia Nalkowska *Granica*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
Zofija Nalkovska <i>Riba</i> (Zofia Nalkowska <i>Granica</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> • Mokinys atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. • Analizuoja tekstą stilistiniu aspektu. • Kritiškai vertina tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu. • Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz. asmeniniams, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą. • Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausosi, klausinėja, atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštarauja, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams. • Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi. • Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūrinius kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kt. 	<p>Psichologinis romanas, moralinių, socialinių, psichologinių bei filosofinių ribų peržengimo problema.</p> <p>Geneza i tytul utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1935 rok. Pogłębianie się kryzysu społecznego i politycznego, radykalizacja polskiej inteligencji. - pierwotny tytuł <i>Schematy</i> (psychologiczna analiza schematów istniejących w życiu człowieka), następnie <i>Granica</i> (wieloznaczność tytułu: granica społeczna, moralna psychologiczna, filozoficzna). <p>Kompozycja i narracja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kłamrowa (zaczyna i kończy powieść scena śmierci Zenona), inwersja i antycypacja (przedstawienie wydarzeń końcowych na początku, przedczesne wystąpienie jakiejś fazy utworu). - 3-osobowa narracja, narrator obiektywny, wszechwiedzący; elementy subiektywizacji (pokazywanie zdarzeń z punktu widzenia bohaterów, oddanie głosu bohaterom, czyniąc z nich narratorów); komentarze autorskie; przewaga mowy zależnej (komentowanie zdarzeń), pozornie zależnej (myśli, emocje bohaterów). <p>Język i styl utworu:</p> <p>słownictwo specjalistyczne, skłonność do formułowania definicji, komentarzy filozoficznych, sentencji (np. „Umiera się w byle jakim miejscu życia”); intelektualizacja języka (tekst przybiera charakter tekstu naukowego); plastyczność opisu, dbałość o szczegóły.</p> <p>Bohaterowie:</p> <p>postacie niejednoznaczne, charakteryzowane przez konfrontację różnych ocen ludzi, bogactwo portretów kobiecych.</p> <p>Problematyka i tematyka utworu:</p>	<p>Źródła opracowań:</p> <p>T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 117</p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XII</i> s.151, s.164</p> <p>Konteksty literackie:</p> <p>G. Zapolska <i>Moralność pani Dulskiej</i></p> <p>Z. Herbert <i>Pan Cogito obserwuje w lustrze swoją twarz</i></p> <p>S. Żeromski <i>Ludzie bezdomni</i></p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe:</p> <p>behawioryzm, psychologia nieświadomości Z. Freuda, teoria archetypów C.G. Junga</p> <p>Sztuka:</p> <p>Ekranizacje <i>Granicy</i></p> <p>1938 r. – reż. Józef Lejtes, współtwórca scenariusza – Z. Nałkowska</p> <p>1977 r. – reż. Jan Rybkowski</p>	<p>Krótką charakterystyką światopoglądu epoki międzywojnia.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - przekraczanie granic i konsekwencje tego; - granice kompromisów moralnych; - klęski życiowe i ich przyczyny; - kariera; - odpowiedzialność za czyny; - podział społeczno-ekonomiczny; osobowość człowieka i wpływ otoczenia, miłość i zdrada, małżeństwo, rodzina, wychowanie dzieci, i in.		
--	--	--	--

10. Albertas Camus *Maras* (Albert Camus *Dżuma*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
Albertas Camus <i>Maras</i> (Albert Camus <i>Dżuma</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> • Mokinys atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. • Analizuoja tekstą stilistiniu aspektu. • Kritiškai vertina tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu. • Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz., asmeniniams, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą. • Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausosi, klausinėja, atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštarauja, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams. • Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip 	<p>Vienas brandžiausių Alberto Camus kūrinių – romanas „Maras“ (1947) – metaforiškai aukština tas vertybes, kurios padėjo žmonėms įveikti nacizmą, – drąsą ir brolybę. Alžyre, Orano mieste siaučiantis maras mirties akivaizdoje išbando žmonių vienybę, tikėjimą ir būties prasmingumą.</p> <p>Geneza i tytul utvoru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wpływ II wojny światowej na powstanie powieści w 1947 roku; - dosłowne i metaforyczne (wręcz symboliczne) znaczenie tytułu powieści. <p>Kompozycja i narracja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czas akcji (rok 194.) i miejsce (zamknięte miasto Oran) – podkreśla uniwersalność tematyki, a jednocześnie odsyła czytelnika do ważnych wydarzeń XX wieku; - kompozycja powieści kłamrowa (szczury są zwiastunami rozpoczęcia i cofnięcia się epidemii); - <i>Dżuma</i> jako powieść o strukturze parabolicznej (formuluje uniwersalne prawdy na temat świata i człowieka); - trzech narratorów występujących w powieści: 	<p>Źródła opracowań: H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XII</i>, s. 52, s. 107</p> <p>Konteksty literackie: A. Camus <i>Mit Syzyfa</i> w: D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej cz.I</i>, s. 56 Cz. Miłosz <i>Piosenka o końcu świata</i> G. Boccaccio <i>Dekameron</i> G. Herlin-Grudziński <i>Wieża</i></p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe: dżuma – „czarna śmierć” jako jedna z najgroźniejszych chorób średniowiecza; egzystencjalizm; powieść-parabola</p> <p>Sztuka: Obraz A. Böcklin <i>Dżuma</i></p>	Krótka charakterystyka wydarzeń historycznych drugiej połowy XX wieku.

<p>skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūros kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kt. 	<p>„utajony gospodarz całej powieści” (porte parole pisarza A. Camusa), narrator-kronikarz (porte parole głównego bohatera B. Rieux), autor brulionowych notatek, J. Tarrou. Wszyscy trzej narratorzy reprezentują światopogląd pisarza.</p> <p>Język i styl utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elementy kroniki-reportażu - kronikarski styl <i>Dżumy</i> wywołuje wrażenie, że jest to dokument czasu zagłady, walki dobra ze złem i wreszcie zwycięstwa nad zarazą osiągniętego z trudem, kosztem wielu ofiar. - literacka stylizacja na świadectwo historyczne <p>Bohaterowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postacie pierwszoplanowe (różnorodność postaw wobec epidemii) i drugoplanowe <p>Problematyka i tematyka utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przebieg epidemii dżuma; - różne postawy ludzi wobec dżumy; - powieść-parabola o ludzkiej samotności i potrzebie miłości do drugiego człowieka; - człowiek przed trudnym wyborem, poddany próbie; - absurdalność śmierci; - rozważania o cierpieniu, Bogu i wierze; - pochwała ludzkiego buntu, solidarności i poświęcenia się. 		
--	--	--	--

11. Česlovas Milošas *Isos slėnis* (Czesław Miłosz *Dolina Issy*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
Česlovas Milošas <i>Isos slėnis</i> (Czesław Miłosz <i>Dolina Issy</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> • Mokinys atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. • Sieja kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. 	<p>„Isos slėnis“ – poetiškiausia Česlovo Milošo knyga, kurioje kaip poemoje persipina tylia paslaptimi švytinti realybė ir vaikystės pasaulio atradimai – nuo gamtos grožio iki žmogaus dvasinio dosnumo.</p> <p>Geneza i tytul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jesienią 1953 roku w Bon nad Lemanem Cz. Miłosz 	<p>Ūródla opracowań:</p> <p>T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 199</p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 272</p>	<p>Charakterystyka literatury wpółczesnej.</p> <p>Polska literatura emigracyjna.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi. • Įvardija literatūros rūšis ir žanrus, apibūdina jų požymius. • Apibūdina kūrinio biografiją, kultūrinį, istorinį, socialinį ir filosofinį kontekstą. Atpažįsta literatūroje savosios ir visuotinės kultūros ženklus, skirtingų kultūrų, epochų, socialinių, kultūrinių grupių vertybes (jų hierarchiją), požiūrius. • Analizuoja ir įvertina literatūros kūrinių veikėjų paveikslus remdamasis jų veiksmiais, kalba, elgesiu, išoriniais bruožais bei vidiniais išgyvenimais. • Aptaria sociologinę problematiką pastebėdamas pavienio žmogaus gyvenimo ir funkcionavimo visuomenėje santykį. 	<p>zaczyna pisać powieść <i>Dolina Issa</i>. Ukazała się z w druku w Paryżu w maju 1955r. Tę pracę Miłosz określił jako zabieg kuracyjny, a samą książkę pisaną dla siebie z wewnętrznej konieczności.</p> <p>- Dolina Issy mityczna, metaforyczna nazwa rzeczywistej doliny Niewiaży, gdzie wychował się autor.</p> <p>Kompozycja i narracja:</p> <p>- utwór nie ma wyrazistej typowej fabuły. Ma formę luźnych wspomnień, tworzących ciąg kolejnych etapów dorastania głównego bohatera.</p> <p>- 3 osobowa narracja. Narrator wszechwiedzący. W wielu wypadkach narracja prowadzona tak, by zbliżyć punkt widzenia Tomasza i narratora, a tym samym podkreślić wspólny dla nich sposób światoodczucia.</p> <p>Język i styl:</p> <p>- poetyzacja języka.</p> <p>Bohaterowie:</p> <p>- postacie niejednoznaczne, chrakteryzowane przez konfrontację różnych ocen.</p> <p>- Tomasz, dziadek i babcia Surkontowie, Onutė, Magdalena, Józef Czarny i inni</p> <p>Problematyka i tematyka utworu:</p> <p>- utwór o dojrzwaniu i inicjacji;</p> <p>- obraz małej ojczyzny i jej rola w życiu człowieka;</p> <p>- konflikty narodowościowe i społeczne;</p> <p>- zmiany yczne;</p> <p>- krajobrazy Litwy i in.</p>	<p><i>Litwo, nasza matko miła, Antologia literatury o Litwie</i>, opr. M. Niedźwiedzka, A. Kalėda, s. 524</p> <p>Konteksty literackie:</p> <p>Aleksander Fiut <i>Rozmowy z Czesławem Młoszem</i></p> <p>Cz. Miłosz <i>W Szetejniech</i>, w:</p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 266</p> <p>T. Różewicz <i>Oblicze ojczyzny</i>, w: H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 265</p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe:</p> <p>Sztuka:</p> <p>Film <i>Dolina Issy</i>, reż. T. Konwicki, 1982r.</p>	<p>Nagroda Nobla - analiza przemówienia Cz. Miłosza wygłoszonego w Sztokholmie</p>
---	---	---	--

12. Slavomiras Mrožekas (Sławomir Mrożek *Tango*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai / Veiklos temos	Kontekstai Integracija	Pastabos
Sławomir Mrożek <i>Tango</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. • Tinkamai vartoja literatūrologijos sąvokas, remiasi jomis interpretuodamas kūrinį. • Analizuoja tekstą stilistiniu aspektu. • Kitiškai vertina tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu. • Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz., asmeniniam, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą. • Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausosi, klausinėja, atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštarauja, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams. • Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip 	<p>Slavomiras Mrožekas (Sławomir Mrożek) – vienas iškiliausių ne tik Lenkijos, bet ir pasaulio XX a. dramaturgų. Priklausė Krokuvos elitiniam sluoksniui, kuris garsėjo savo intelektualumu ir maištinga dvasia. Viena iš žymiausių jo dramų yra „Tango“. Dramaturgas ir satyrikas S. Mrožekas absurdo komizmą ir parodijuojantį kalbos stilių jungia su daugiabriaune metafora ir polemika, ypač su romantinės literatūros tradicija.</p> <p>Geneza i tytul: - S. Mrožek w 1963 roku opuścił Polskę Rzeczpospolitą Ludową (powrócił dopiero po zmianach ustrojowych, po trzydziestu trzech latach emigracji). Jego <i>Tango</i> wyszło drukiem po raz pierwszy w czasopiśmie teatralnym <i>Dialog</i> w 1964 roku; - wieloznaczność tytułu: pochodzenie tanga i jego historia (tango argentyńskie); jako symbol wyzwolenia i przewrotów społecznych (Stomil i Eleonora); tryumf prymitywizmu i kultury masowej i klęska wartości moralnych (Edek i Eugeniusz).</p> <p>Kompozycja: - czas i miejsce akcji <i>Tanga</i> ma odniesienie do lat 50 – tych, 60-tych XX wieku, ukazuje absurdalności polskiego komunizmu; – podział na 3 akty; - rola didaskalia; - ekspozycja to obrazowe przedstawienie bohaterów dramatu; - zawiązaniem akcji jest sprzeciw Artura, wobec rozpasania pozostałych członków rodziny;</p>	<p>Źródła opracowań: T. Wroczyński <i>Literatūra polska XX wieku dla klas XI- XII</i>, s. 287 B. Urbankowski <i>Antologia współczesnego dramatu polskiego cz.1</i> s. 295-350, s. 368-382</p> <p>Konteksty literackie: W. Szekspira <i>Hamleta</i> S. Wyspiański <i>Wesela</i> T. Różewicz <i>Kartoteka łączność z dramatami Witkacego (salon, rewolwer, drań w salonie i trupy w salonie) oraz Gombrowicza (język i podstawowe opozycje filozoficzne i psychologiczne)</i>. Cechy bohatera romantycznego w postawie Artura (Kordian, Konrad a Artur)</p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe: wpływ ideologii komunistycznej; rewolucja obyczajowa; chaos porewolucyjny; postawa współczesnego człowieka w</p>	<p>Powstanie teatru absurdu w Europie.</p>

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai / Veiklos temos	Kontekstai Integracija	Pastabos
<p>skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Vertina literatūros kūrinių bei kitus kultūros kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kt. 	<p>- rozwój akcji planu odnowy moralnej domowników, czyli cały akt drugi;</p> <p>- punkt kulminacyjny - ślub Artura;</p> <p>- rozwiązanie akcji - śmierć Artura;</p> <p>- zakończenie - przejęcia władzy w domu przez Edka i efektowny taniec Edka z Eugeniuszem.</p> <p>Język i styl utworu:</p> <p>- język codzienny, odpowiedni dla przedstawicieli poszczególnych klas społecznych. Gwara środowiskowa.</p> <p>Bohaterowie:</p> <p>Bohaterowie reprezentujący odrębne światy: inteligent i prostak, cham, bohater romantyczny, kobieta wyzwolona, itd.</p> <p>Problematyka i tematyka:</p> <p>- konflikt pokoleń;</p> <p>- upadek moralny współczesnego świata; - niebezpieczeństwo porewolucyjnego nieładu i zagadnienie władzy totalitarnej;</p> <p>- polemika ze stereotypami;</p> <p>- ostrzeżenie przed destrukcyjnym pojmowaniem wolności;</p> <p>- parabola polityczna;</p> <p>- obraz stosunków międzyludzkich.</p>	<p>zdezintegrowanym świecie.</p> <p>Sztuka:</p> <p>Obraz Z. Grzywacza</p> <p><i>Kolejka jeszcze trwa</i></p> <p>Ekranizacja <i>Tanga</i> - reż. <i>Maciej Englert</i> (Teatr Telewizji)</p>	

13. Tadeušas Konvickis *Meilės įvykių kronika* (Tadeusz Konwicki *Kronika wypadków miłosnych*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai / Veiklos temos	Kontekstai Integracija	Pastabos
Tadeušas Konvickis <i>Meilės įvykių kronika</i> (Tadeusz Konwicki <i>Kronika wypadków miłosnych</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> Mokinys atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. 	<p>Eleginis romanas. Prisiminimai iš praeities. Ivairių tautų kultūrų ir tradicijų sambūvis Vilniuje prieš II pasaulinį karą. Jaunatviška meilė.</p> <p>Geneza i tytul utworu:</p>	<p>Źródła opracowań:</p>	<p>Krótka charakterystyka wydarzeń historycznych po</p>

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai / Veiklos temos	Kontekstai Integracija	Pastabos
<ul style="list-style-type: none"> Analizuoja tekstą stilistiniu aspektu. Kritiškai vertina tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu. Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz., asmeniniam, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą. Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausosi, klausinėja, atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštarauja, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams. Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi. Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūros kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kt. 	<p>- pisanie powieści (1974 r.) jako ucieczka przed otaczającą rzeczywistością i nostalgiczne wspomnienie „prywatnej ojczyzny” na zawsze utraconej.</p> <p>- tytuł jest aluzją do głównych wydarzeń ukazanych w powieści (romans Wicia i Aliny).</p> <p>Kompozycja i narracja:</p> <p>- powieść-collage (zestawienie ze sobą różnorodnej, wielowątkowej materii słownej) powieściowa fabuła, przedwojenna historia miłości Wicia i Aliny, jest przeplatana cytatami autentycznych „kronik” z gazet międzywojennych. - kompozycja oparta jest na charakterystycznym chwycie konstrukcyjnym Konwickiego — podróży wyobraźniowej;</p> <p>- subiektywizacja, miłość do tego, co opisuje, utożsamianie się, występowanie narratora pierwszoosobowego (np. <i>nasze święta wielkanocne, jedliśmy</i>).</p> <p>- symboliczne znaczenie ma czas akcji wydarzeń (wiosna 1939 roku);</p> <p>- przeplatanie się teraźniejszości (czas tuż przed drugą wojną światową) z przeszłością (lata 80-e XX wieku).</p> <p>Język i styl utworu:</p> <p>– poetyzacja języka, efekty humorystyczne (humor – to maska, kryjąca rozpacz), symbolika.</p> <p>Bohaterowie:</p> <p>- bohaterowie to przedstawiciele różnych narodowości zamieszkujących okolice Wilna;</p> <p>- młodzi ludzie w przededniu wojny.</p> <p>Problematyka i tematyka utworu:</p> <p>- młodzięcza miłość; przyjaźń;</p> <p>- współistnienie kultur i tradycji;</p> <p>- Wilno i jego realia przedwojenne.</p> <p>- nostalgiczno-terapeutyczny obraz Litwy-Ojczyzny, ożywienie przeszłości, którą odmienił bieg historii;</p> <p>- literackie powroty do Arkadii, mit „raju utraconego”;</p> <p>- mityzacja rzeczywistości.</p>	<p>T. Wroczyński <i>Literatura polska XX w.</i>, s. 254</p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XI</i></p> <p><i>Litwo, nasza matko miła, Antologia literatury o Litwie</i>, opr. M. Niedźwiedzka, A. Kalėda</p> <p>Przewodnik po Wilnie</p> <p>Konteksty literackie:</p> <p>W. Szekspir <i>Romeo i Julia</i></p> <p>A. Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i></p> <p>Cz. Miłosz <i>Dolina Issy</i></p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe: powieść elegijna; katastrofizm; dzieje Wilna przed i po drugiej wojnie światowej; rzeczywistość Polski w okresie komunizmu.</p> <p>Sztuka:</p> <p>metoda collage’u w sztukach plastycznych</p> <p>Film <i>Kronika wypadków miłosnych</i> (1985) reż. A. Wajda</p>	<p>drugiej wojnie światowe.</p> <p>Podobieństwa biografii Mickiewicza i Konwickiego.</p>

14. Olga Tokarczuk *Praamžiai ir kiti laikai* (Olga Tokarczuk *Prawiek i inne czasy*)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
Olga Tokarczuk <i>Praamžiai ir kiti laikai</i> (Olga Tokarczuk <i>Prawiek i inne czasy</i>)			
<ul style="list-style-type: none"> Mokinys atskleidžia grožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu. Analizuoja tekstą stilistiniu aspektu. Kritiškai vertina tekstų turinį ir raišką savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu. Savarankiškai randa informacijos šaltinius, atrenka informaciją įvairiems tikslams (pvz., asmeniniam, pažinimui, rašinio ar pranešimo kūrimui), ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą. Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausosi, klausinėja, atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštaraus, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams. Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi. Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūrinius tekstus, pvz., filmą, spektaklį ir kt.. 	<p>O. Tokarczuk romanas <i>Praamžiai ir kiti laikai</i> – tai šiuolaikinės prozos pavyzdys, deklaruojantis šiuolaikines vertybes, nagrinėjantis etines, egzistencines problemas, parodantis metaforinę kūrinio mintį.</p> <p>Geneza i tytul utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – powieść została wydana w 1996r.; wielokrotnie nagradzana (np. <i>Nagroda Czytelników Nike 1997</i>). – Prawiek, polska wieś w okolicach Kielc. – Tytuł powieści wskazuje zarówno problematykę jak i miejsce akcji utworu. <p>Kompozycja i narracja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – akcja utworu toczy się w wyraźnie określonych ramach czasowych, w latach 1915-1984. – Najważniejszym elementem utworu, jego właściwym bohaterem jest CZAS – Autorka zastosowała kompozycję kłamrową: akcję rozpoczyna „Czas Genowefy”, a kończy „Czas Adelki”, wnuczki Genowefy. – Fabuła powieści składa się z epizodów, z których każdy stanowi rozdział poświęcony czasowi określonej osoby, elementu przyrody, rzeczy. – Kompozycja <i>Prawieku</i> – między klasyką (bezpośrednio określony czas akcji, realizm, chronologia, kłamra) a awangardą (symbolizm, epizodyczność). – Narracja podzielona jest na wiele wątków, osobnych "czasów" każdego z bohaterów. – Wykorzystanie w powieści wiele symboli. <p>Język i styl utworu:</p> <p>styl wypowiedzi – prosty, a jednocześnie poddany</p>	<p>Źródła opracowań:</p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej XX w.</i>, s.324</p> <p>Konteksty literackie:</p> <p>Biblia, Księga Rodzaju (Stworzenie świata); A. Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i> W. Reymont <i>Chłopi</i> J. Kochanowskiego <i>Pieśni Świętojańskiej o Sobótce</i></p> <p>Konteksty filozoficzne i światopoglądowe:</p> <p>A. Einstein <i>Teoria względności czasu</i>; hiobowe cierpienie; egzystencjalizm</p> <p>Sztuka:</p> <p>W 1998 roku Piotr Tomaszuk adaptował powieść dla Teatru Telewizji</p>	<p>Krótką charakterystyką najważniejszych wydarzeń historycznych XX wieku: dwie wojny światowe, czasy stalinowskie i zmiany ustrojowe późniejszych lat.</p> <p>W powieści pojawia się jungowska reinterpretacja hiobowego cierpienia. Niezbędne jest przypomnienie podstawowych założeń światopoglądowych Junga. Jak też przypomnienie postaci biblijnego Hioba. Powieść można odczytywać jako utwór feministyczny.</p>

	<p>zabiegowi psychologizacji.</p> <p>Tekst zbudowany przeważnie ze zdań złożonych. Język autorki jest prosty, prawie potoczny, bardzo zrozumiały. Obfituje w wiele nazw wymyślonych przez autorkę. Mimo swojej prostoty i zrozumiałości, tekst, jest uroczysty, poważny, ma, prócz znaczenia podstawowego, znaczenie alegoryczne - widać to między innymi po wielu nawiązaniach do Biblii, do Księgi Rodzaju, a także po tym, że w zdaniach występuje wiele porównań, metafor, personifikacji i epitetów. Styl biblijny - obecne w stylistyce tekstu liczne powtórzenia, paralele, anafory.</p> <p>Operowanie konkretami, jak w utworze realistycznym.</p> <p>Konwencje baśniowe, budowane za pomocą barwnych obrazów, ujmujących czytelnika swą plastyką.</p> <p>Bohaterowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realistyczni (Misia, Paweł, Genowefa, Boski, Niebieski itd.) i fantastyczni (aniołowie, duch topielca itd.). <p>Problematyka i tematyka utworu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznawanie istoty świata i sensu ludzkiej egzystencji. - współistnienie człowieka z naturą; - pojęcie czasu i ponadczasowości, tworzenie świata, który się rodzi, rozwija i umiera; - mikrokosmos wsi Prawiek, nawiązanie do Lipiec Reymontowskich; - mit raju utraconego; - ukazanie historię trzech pokoleń rodzin Boskich i Niebieskich. ukazanie historię trzech pokoleń (saga rodzinna, powieść-rzeka). 		
--	--	--	--

Privalomieji teminiai, probleminiai aspektai

1. Tapatybės paieškos (Człowiek w poszukiwaniu tożsamości)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
<p>1. Mokinys suvokia dabartinės gimtosios kalbos diferenciaciją.</p> <p>1.1. Išmano svarbiausius savo regiono (pvz., Vilniaus krašto) gimtosios kalbos ypatumus, pateikia jų pavyzdžių fonetikos, leksikos, gramatikos lygmeniu. Paaiškina šių regioninių ypatumų atsiradimo priežastis.</p> <p>2. Suvokia, kad daugiakalbystės ir daugiakultūriškumo sąlygomis funkcionuojanti gimtoji kalba yra veikiamą kitų kalbų. Pateikia atitinkamų pavyzdžių. Paaiškina, kaip kalboje atsispindi tautos pasaulėjautos, materialinės ir dvasinės kultūros savitumas, pateikia pavyzdžių.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Kalbinis ugdymas</i></p> <p>1. Dabartinės lenkų kalbos diferenciacija. (Zróżnicowanie współczesnej polszczyzny).</p> <p>1.1. Teritorinės lenkų kalbos atmainos. Vilniaus krašto lenkų kalbos regioniniai fonetikos, gramatikos ir leksikos ypatumai. (Odmiany terytorialne polszczyzny. Osobliwości językowe wileńskiej odmiany regionalnej języka polskiego: fonetyczne, gramatyczne i leksykalne).</p> <p>2. Kalbų ryšiai daugiakultūroje aplinkoje. (Kontakty językowe w warunkach wielojęzyczności).</p> <p>2.1. Kalbų interferencija: skoliniai ir vertiniai. (Interferencja językowa: zapożyczenia i kalki językowe.)</p>	<p>1. <i>Odmiana pisana i mówiona</i> w: I. Masojć, H. Sokołowska, <i>Moja wierna mowa kl. 10</i> s.250</p> <p><i>Odmiana potoczna i oficjalna</i>, tamże, s.258</p> <p><i>Terytorialne zróżnicowanie polszczyzny</i> w: B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych</i> kl. 11-12, s. 74</p> <p>H. Turska, <i>Cechy fonetyczne polszczyzny wileńskiej</i> w: I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowa kl. 10</i> s.205</p> <p>H. Turska, <i>Osobliwości odmiany w polszczyźnie wileńskiej</i> w: I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowa kl. 10s. 122</i></p> <p><i>Język polski na Litwie</i> w: I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowa kl. 10</i> s. 271 http://www.dobrepisanie.pl/index.php/zroznicowanie-wspolczesnej-polszczyzny/</p> <p>2. <i>Zapożyczenia wyrazowe</i> w: I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowa kl. 10</i> s.282,</p> <p>A. Wierzbicka, <i>Pożyczkę świadczą o nas</i> w: I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowa kl. 10</i> s.283</p> <p>2.1. <i>Kalki znaczeniowe</i> w: I. Masojć, H.</p>	<p>Praca ze słownikiem: globalizm, kosmopolityzm</p> <p>Praca ze słownikiem: regionalizm</p>

<p>Mokinys atskleidžia grožinio ar negrožinio teksto prasmę. Interpretuoja tekstą, atskleidžia tiesiogiai ir netiesiogiai pasakytas mintis remdamasis teksto visuma ir kontekstu.</p> <p>Sieja kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su gyvenimo kontekstu.</p> <p>Analizuodamas ir interpretuodamas kūrinį remiasi literatūros teorija ir savo kaip skaitytojo ir kultūros vartotojo patirtimi.</p> <p>Ižvelgia ir aptaria literatūros kūrinio intertekstualumą turinio ir raiškos lygmeniu. Palygina panašių motyvų ar tų pačių žanrų literatūros kūrinius ir pastebi panašumus ir skirtumus tarp įvairių epochų kultūros tekstų.</p> <p>Atpažįsta literatūroje savosios ir visuotinės kultūros ženklus, skirtingų kultūrų, epochų, socialinių, kultūrinių grupių vertybes (jų hierarchiją), požiūrius.</p> <p>Aptaria sociologinę problematiką pastebėdamas pavienio žmogaus gyvenimo ir funkcionavimo visuomenėje santykį.</p> <p>Interpretuoja įvairių žanrų negrožinius tekstus, aptaria juose pateiktus įvairius</p>	<p style="text-align: center;">Kultūrinis ir literatūrinis ugdymas</p> <p>1. Tautinės tapatybės elementai: kalba, kultūra, religija, tradicijos, tautiniai simboliai. Jų vaidmuo globalizacijos laikais. Kosmopolitizmas. (Składniki tożsamości narodowej: język, kultura, religia, tradycje, symbole narodowe. Ich rola w dobie globalizacji. Kosmopolityzm).</p> <p>1.1. Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i> (urywki z ks. I)</p> <p>1.2. M. Konopnicka <i>Rota</i></p> <p>1.3. S. Wyspiański <i>Wesele</i></p> <p>1.4. S. Żeromski <i>Przedwiosnie</i></p> <p>1.5. Cz. Miłosz <i>Abecabło Milosza</i></p> <p>1.6. S. Mrożek <i>Emigranci</i></p> <p>1.7. Jan Paweł II <i>Pamięć i tożsamość</i></p> <p>2. Lokalinė tapatybė. Gimtinės reikšmė žmogaus</p>	<p>Sokołowska <i>Moja wierna mowa kl. 10 s.17</i></p> <p>1.1. J. Wybicki, <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> Litografia J. Kossaka, <i>Pieśń Legionów</i>, 1910r.</p> <p>1.3. Reprodukija obrazów: S. Wyspiański, <i>Polonia</i>, 1893, J. Matejko, <i>Polonia (Zakuwana Polska)</i> 1864</p> <p>1.4. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s.144 Ekranizacija: <i>Przedwiosnie</i>, F. Bajon, 2001r. <i>Ojczyzna to najpierwszy obowiązek</i> w: T. Wroczyński, <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 68</p> <p>1.5. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s.303</p> <p>1.6. Teatr telewizji: <i>Emigranci</i> rež. K. Kutz, 1995r. Funky Polak, <i>Emigranc</i> , nagranie muzyczne www. Youtube.com</p> <p>1.7. <i>Pojęcie ojczyzny</i> w: <i>Pamięć i tożsamość</i>, Jan Paweł II, s. 65 <i>Pojęcie narodu</i> tamże, s. 75</p>	<p>Wybrane teksty publicystyczne i popularnonaukowe, fragmenty prozy dokumentalnej i eseistycznej; inne teksty kultury (werbalne i niewerbalne).</p>
---	--	--	--

<p>požiūrius bei poveikį adresatui. Vertina argumentų pagrįstumą, išraiškos įtaigumą. Išvelgia tikslą ir autoriaus intencijas. Atskiria faktus, nuomonę, refleksiją.</p> <p>Žino, kad kalbinė komunikacija priklauso nuo dalyvių ir aplinkybių santykių.</p> <p>Įvardija bendrai priimtas ir paties aprobuotas vertybes.</p>	<p>gyvenime. Mažųjų tėvynių vaizdai lenkų literatūroje. (Tožsamość lokalna (regionalna). Rola ojczyzny w życiu człowieka. Obraz „małych ojczyzn“ w literaturze polskiej).</p> <p>2.1. K. Iłakowiczówna, <i>Inwokacja</i></p> <p>2.2. K. Wierzyński, <i>U nas na Litwie</i></p> <p>2.3. M. Wańkowicz, <i>Szczenięce lata</i></p> <p>2.4. S. Chwin <i>Hanemann</i></p> <p>3. Tapatybės problemos daugiatautėje ir daugiakultūroje aplinkoje. Sudėtinga Lietuvos-Lenkijos-Baltarusijos paribio gyventojų tapatybė. (Problem tożsamości narodowej w środowisku wieloetnicznym i wielokulturowym. Złożona tożsamość mieszkańca pogranicza polsko-białorusko-litewskiego).</p> <p>3.1. Cz. Miłosz <i>Szukanie ojczyzny</i></p> <p>3.2. K. Iłakowiczówna <i>Tamtejsi</i></p> <p>3.3. T. Bujnicki <i>Ojczyzna</i></p>	<p>2.1. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 219</p> <p>2.2. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 217 <i>W kręgu literatury emigracyjnej</i> w: T. Wroczyński, <i>Literatura polska XX wieku</i>, s.192</p> <p>2.3. pl.wikipedia.org/wiki/Melchior_Wankowicz</p> <p>2.4. www.culture.pl/culture/artykuly/os_chwin_stefan www.chomikuj.pl</p> <p>3.1. http://www.milosz.pl/e_aduznws.php</p> <p>3.2. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s.220</p> <p>3.3. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 223</p>	
--	---	---	--

	<p>3.4. T. Bujnicki <i>Litwo, ojczyzna moja</i></p> <p>3.5. <i>Z przemówienia Cz. Miłosza podczas wręczenia mu Nagrody Nobla, (Królewska Akademia Szwedzka, Sztokholm, grudzień, 1980)</i></p> <p>3.6. Z. Żakiewicz <i>Wilcze łąki</i></p> <p>3.7. Z. Bohdanowiczowa, <i>Dwie ojczyzny, A cóż ja zrobię z tym polskim sercem</i></p> <p>3.8. Współczesna polska poezja Wileńszczyzny</p> <p>4. Tolerancja kitoms kultūroms, kalboms, papročiams. (Tolerancja wobec innych kultur, języków i obyczajów)</p> <p>4.1. B. Schulz <i>Sklepy cynamonowe</i></p> <p>4.2. R. Kapuściński <i>Podróże z Herodem</i></p> <p>4.3. R. Kapuściński <i>Kirgiz schodzi z konia</i></p> <p>4.4. Cz. Miłosz <i>Rodzina Europa</i></p>	<p>3.4. <i>Litwo, nasza matko miła, Antologia literatury o Litwie</i>, opr. M. Niedźwiedzka, A. Kalèda, s. 499</p> <p>3.5. <i>Litwo, nasza matko miła, Antologia literatury o Litwie</i>, opr. M. Niedźwiedzka, A. Kalèda, s. 505</p> <p>3.6. <i>Litwo, nasza matko miła, Antologia literatury o Litwie</i>, opr. M. Niedźwiedzka, A. Kalèda, s. 556</p> <p>3.7. <i>Litwo, nasza matko miła, Antologia literatury o Litwie</i>, opr. M. Niedźwiedzka, A. Kalèda, s.467,471</p> <p>3.8. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s.323</p> <p>4.1. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s.205 T. Wroczyński, <i>Magia słowa - proza B. Schulza</i>, w: <i>Literatura polska XX wieku</i>, s.126,135</p> <p>4.2. http://kapuscinski-info/category/podroze-z-herodem.html</p> <p>4.3. http://kapuscinski.info/fragmenty-ksiazki-kirgiz-schozi-z-konia.html</p> <p>4.4. <i>Litwo, nasza matko miła, Antologia literatury o Litwie</i>, opr. M. Niedźwiedzka, A. Kalèda, s.527</p>	
--	---	---	--

	<p>4.5. A.Stasiuk <i>Dukla</i></p> <p>5. Lietuviškieji motyvai lenkų literatūroje. (Motywy litewskie w literaturze polskiej.)</p> <p>5.1. T. Konwicki, <i>Wschody i zachody księżycy</i></p> <p>5.2. T. Konwicki <i>Bohiń</i></p> <p>5.3. K. Hłakowiczówna <i>Do Litwy</i></p> <p>5.4. Z. Bohdanowiczowa, <i>Gwiazdy i kamienie</i></p> <p>6. Lygiavimasis į autoritetus. Pasaulio kultūrai nusipelnę lenkai. (Wzorowanie się na autorytetach. Polacy zasłużeni dla kultury światowej).</p> <p>6.1. Jan Paweł II <i>Do młodych całego świata</i></p> <p>6.2. Karol Wojtyła, <i>Pieśń o Bogu ukrytym</i></p>	<p><i>Cz. Miłosza autoportret przekorny</i>, rozmowy prowadził A. Fiut w: <i>Litwo, nasza matko miła, Antologia literatury o Litwie</i>, opr. M. Niedźwiedzka, A. Kalęda, s.530</p> <p>4.5. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s.326</p> <p>5.1. <i>Litwo, nasza matko miła, Antologia literatury o Litwie</i>, opr. M. Niedźwiedzka, A. Kalęda, s.548 <i>Między tradycją a współczesnością -T. Konwicki</i></p> <p>5.2. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s.247</p> <p>5.3. T. Wroczyński, <i>Literatura polska XX wieku</i>, s.35, s.41</p> <p>5.4. <i>Litwo, nasza matko miła, Antologija literatury o Litwie</i>, opr. M. Niedźwiedzka, A. Kalęda, s. 471</p> <p>6.1. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s.291,307</p> <p>6.2. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s.298</p> <p>6.3. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s.227</p>	<p>Pokolenie JP II, dyskusja Wizyta Papieża na Litwie 1993r.</p> <p>Nobliści polscy</p> <p>*według uznania nauczyciela</p>
--	---	---	--

	6.4. Cz. Miłosz <i>Sprawozdanie z tomu Na brzegu rzeki</i>	6.5. H. Turkiewicz, <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i> , s.297	omawianie sylwetek znanych Polaków.
	6.5. Cz. Miłosz, <i>Ale książki</i>		
	6.6. S. Żeromski <i>Przedwiośnie</i> (potrzeba autorytetów w życiu młodego człowieka)		

2. Žmogus ir tradicijas (Człowiek a tradycja)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai.	Pastabos
<p>1. Mokinys nurodo tekstuose archaizmus ir neologizmus, pateikia kitų pavyzdžių, bando paaiškinti, kokie veiksniai lėmė šių žodžių išnykimą ir atsiradimą vartosenoje.</p> <p>Pateikia keletą istorinių veiksnių, kurie lėmė leksinių skolinių atsiradimą kalboje. Pateikia įvairių skolinių ir vertinių pavyzdžių. Paaiškina šiuolaikinės globalizacijos poveikį kalbai, pateikia pavyzdžių.</p> <p>Tinkamai dalyvauja komunikacijos procese, paiso kalbinės komunikacijos principų.</p> <p>Skiria pagrindines kalbos funkcijas, iliustruoja jas pavyzdžiais.</p> <p>Paaiškina, kaip kalbinė komunikacija priklauso nuo tikslų, adresato ir adresanto santykių, konteksto, komunikavimo būdų ir priemonių.</p> <p>Paaiškina kalbinės ir nekalbinės raškos funkcijas konkrečiame tekste ir aptaria, kaip jomis siekiama paveikti adresatą.</p>	<p>Kalbinis ugdymas</p> <p>1. Lenkų žodyno raida. Naujažodžiai. (Dzieje leksykografii polskiej. Neologizmy).</p> <p>1.1. Leksikos plėtotės būdai (žodžių dariniai, semantiniai bei frazeologiniai naujadarai, svetimžodžiai). (Sposoby wzbogacania słownictwa (tworzenie wyrazów, neologizmy semantyczne i frazeologiczne, zapożyczenia).</p> <p>1.2. Kalbinės <i>mados</i> (Moda językowa).</p>	<p>1. B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych</i>, klasa 11-12, s. 57</p> <p>I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowo</i>, klasa 10, s.11</p> <p>I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowo</i>, klasa 9, s.190</p> <p>I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowo</i>, klasa 10, s. 75</p> <p>1.1. I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowo</i>, klasa 10, s. 45, 57, 61, 63, 65, 282, 286</p> <p>I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowo</i>, klasa 9, s. 7, s. 59</p> <p>B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych</i>, klasa 11-12 s. 41, s.47, s.99</p> <p><i>Z wyrazami obcymi na co dzień</i>, w: B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych</i>, klasa 11-12, s.196</p> <p><i>Nasze pożyczki świadczą o nas</i>, w: I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowo</i>, klasa 10 s. 283</p> <p>1.2. B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych</i>, klasa 11-12, s. 174</p>	

<p>Įvardija svarbiausius gimtosios literatūros kūrinius ir jų kūrėjus; paaiškina jų reikšmę gimtajai literatūrai.</p> <p>Aptaria literatūrinio kūrinio (ar ištraukos) dominuojančią tematiką.</p> <p>Nurodo literatūros kūrinio ir pasirinktų kitų kultūros kūrinių skirtumus ir panašumus.</p> <p>Įžvelgia ir aptaria literatūros kūrinio intertekstualumą turinio lygmeniu. Gali palyginti panašių motyvų ar tų pačių žanrų literatūros kūrinius nurodytais aspektais. Pastebi ir pagal nurodymus aptaria panašumus ir skirtumus tarp įvairių epochų literatūros tekstų.</p> <p>Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūros kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kita.</p> <p>Apibūdina kūrinio svarbiausius estetinius bruožus. Pateikia aukštosios ir masinės kultūros apraškos pavyzdžių.</p> <p>Suvokia ir aptaria pavienio žmogaus gyvenimo ir jo kai kurių funkcijų visuomenėje santykį. Interpretuoja įvairių žanrų negrožinius tekstus, aptaria juose pateiktus įvairius požiūrius ir poveikį adresatui. Vertina</p>	<p style="text-align: center;">Kultūrinis ir literatūrinis ugdymas</p> <p>1. Antikinės kultūros atspindžiai literatūroje ir mene. (Odzwierciedlenie kultury antycznej w literaturze i sztuce).</p> <p>1.1. Epikur <i>Epikur pozdrawia Menoikeusa</i>, Seneka <i>O życiu szczęśliwym</i>, Marek Aureliusz <i>Rozmyślenia</i></p> <p>1.2. J. Kochanowski <i>Pieśni</i></p> <p>1.3. Z. Herbert <i>Stary Prometeusz, Historia Minotaura</i></p> <p>1.4. Z. Herbert <i>O Troi, Apollo i Marsjasz</i></p> <p>2. Krikščionybės tradicijos Europos ir lenkų kultūroje. (Tradycje chrześcijańskie w kulturze europejskiej i polskiej).</p> <p>2.1. <i>Biblia</i></p> <p>2.2. W. S. Reymont <i>Chłopi</i></p> <p>2.3. Ks. Jan Twardowski <i>Stwarzal, Wierzę</i></p> <p>3. Lenkų tradicijos ir kultūros ženklai literatūroje. Sarmatiškosios tradicijos. Liaudies tradicijos ir apeigos. (Kultura i tradycje polskie w literaturze. Tradycje sarmackie. Obrzędy i tradycje ludowe).</p> <p>3.1 A. Mickiewicz <i>Ballady i romanse</i></p>	<p>1.1. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz.I, s. 42-46; reprodukcje obrazów s. 231</p> <p>1.2 D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz.I, s. 81,82</p> <p>1.3. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz.I, s. 56, s. 58</p> <p>1.4. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 211, 216</p> <p>2.1. T. Bujnicki <i>Starożytność-odrodzenie</i>, kl.11, s. 67, 77;</p> <p>D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz.I, s. 11, 12;</p> <p>D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz.I, reprodukcja obrazu s. 229</p> <p>2.2. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 105;</p> <p>Ekranizacja pow. <i>Chłopi</i> (reż. J. Rybkowski, 1973 r.)</p> <p>2.3. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 231, 232</p> <p>3.1 S. Naruniec <i>Barok-romantyzm</i> kl. 11, s.</p>	<p>Wybrane teksty publicystyczne i popularnonaukowe, fragmenty prozy dokumentalnej i eseistycznej; inne teksty kultury (werbalne i niewerbalne).</p>
---	--	--	--

<p>argumentų pagrįstumą, išraiškos įtaigumą.</p> <p>Analizuoja, kaip įvairiuose tekstuose kalbinėmis ir nekalbinėmis raiškos priemonėmis kuriama prasmė, siekiama paveikti adresatą.</p> <p>Kritiškai vertina tekstų turinį ir raišką, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu.</p> <p>Taiko tinkamas teksto suvokimo strategijas.</p> <p>Savarankiškai randa informaciją, ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą.</p> <p>Parengia ir pasako aiškiai, tinkamos struktūros kalbą, parengia temos pristatymą. Viešai kalbėdamas prisitaiko prie auditorijos poreikių ir reakcijos.</p>	<p>3.2. A. Mickiewicz <i>Dziady cz.II</i></p> <p>3.3. H. Sienkiewicz <i>Trylogia</i></p> <p>3.4. W. S. Reymont <i>Chłopi</i></p> <p>3.5. Cz. Miłosz <i>Dolina Issy</i></p> <p>4. Tautinių vertybių idealizavimas ir polemika su tradicija. (Idealizacija wartości narodowych i polemika z tradycją).</p> <p>4.1. A. Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i> i J. Słowacki <i>Pan Tadeusz. Fragment dalszego ciągu eposu</i></p> <p>4.2. E. Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i></p> <p>4.3. S. Wyspiański <i>Wesele</i></p> <p>5. Aukštoji ir masinė kultūra. Populiariosios kultūros apraiška ir jos vertinimas. (Kultura wysoka i niska (tzw. popkultura, masowa). Przejawy kultury masowej i ich ocena).</p> <p>5.1. M. Białoszewski <i>Ballada z makaty</i></p> <p>6. Šeimos vaidmuo pažįstant ir tęsiant tradicijas. (Rola rodziny w poznawaniu i kontynuowaniu tradycji).</p> <p>6.1. M. Dąbrowska <i>Noce i dnie</i></p> <p>7. Prisirišimas prie tradicijų ir tradicijos „laužymas“. (Przywiązanie do tradycji i „łamanie” tradycji).</p> <p>7.1. T. Różewicz <i>Ocalony</i></p> <p>7.2. M. Białoszewski <i>Ach, gdyby, gdyby...</i></p>	<p>207, 212</p> <p>3.2. Utwór <i>Dziady</i></p> <p>3.3. np. fragmenty <i>Potopu</i> H. Sienkiewicza</p> <p>3.5. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 272;</p> <p>4.1 I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz. II, s. 120</p> <p>4.2. I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz. II, s. 156</p> <p>A. Makowiecki <i>Pozytywizm-Młoda Polska</i>, s. 50</p> <p>4.3. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 13, 32;</p> <p>5.1 T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 219</p> <p>6.1 H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 185;</p> <p>Ekranizacja pow. <i>Noce i dnie</i> (reż. Jerzy Antczak, 1975 r.)</p> <p>7.1. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 183</p> <p>7.2. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury</i></p>	
---	--	--	--

	<p>7.3. T. Różewicz <i>Kartoteka</i></p> <p>7.4. O. Tokarczuk <i>Prawiek i inne czasy</i></p> <p>7.5. W. Gombrowicz <i>Trans-Atlantyk</i></p> <p>8. Literatūrinė tradicija. Kūrėjų ir jų kartų dialogas, polemika. (Tradycja literacka. Dialog i pokoleniowa polemika twórców).</p> <p>8.1 A. Mickiewicz <i>Ballady i romanse</i></p> <p>8.2 S. Przebyszewski <i>Confiteor</i></p> <p>8.3. L. Staff <i>Harmonia, Przedśpiew</i></p> <p>8.4. O. Wilde <i>Portret Doriana Graya</i></p> <p>8.5. W. S. Reymont <i>Chłopi</i></p> <p>8.6. S. Wyspiański <i>Wesele</i></p> <p>8.7. K. I. Gałczyński <i>Boję się zostać wieszczem</i></p> <p>8.8. B. Leśmian <i>Urszula Kochanowska</i></p>	<p><i>polskiej dla klas XII</i>, s. 310</p> <p>7.3. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 289</p> <p>7.4. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 324</p> <p>7.5. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 313;</p> <p>W. Gombrowicz <i>Dziennik 1957-1961</i></p> <p>8.1. A. Mickiewicz <i>Romantyczność</i></p> <p>8.2. A. Makowiecki <i>Pozytywizm-Młoda Polska</i>, s. 137</p> <p>8.3 A. Makowiecki <i>Pozytywizm-Młoda Polska</i>, s. 129, 206</p> <p>8.4 H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 11</p> <p>8.5 H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 55</p> <p>8.6 H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 110</p> <p>8.7 H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 122</p> <p>8.8 T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 64</p>	
--	--	---	--

3. Žmogus istorijos sukuriuose (Człowiek w wirze historii)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
1. Suvokia kalbą istoriniame kontekste kaip kintančią sistemą. Nurodo tekstuose archaizmus ir neologizmus,	<p><i>Kalbinis ugdymas</i></p> <p>1. Kalba kaip dinamiškas reiškiny, susijęs su tautos istorija. (Język jako dynamiczne zjawisko, powiązane z historią narodu.).</p>	1. B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych Klasa XI-XII</i> , s. 45	

<p>pateikia kitų pavyzdžių, bando paaiškinti, kokie veiksniai lėmė šių žodžių išnykimą ir atsiradimą vartosenoje.</p> <p>2. Pateikia keletą pavyzdžių, liudijančių, kad skirtingais istorijos tarpsniais kalba kito ir tebekinta. Pateikia keletą istorinių veiksnių, kurie lėmė leksinių skolinių atsiradimą kalboje. Pateikia įvairių skolinių pavyzdžių.</p> <p>3. Suvokia savosios etninės kalbos sisteminį savitumą. Išvardija keletą kalbų, giminių gimtajai, pateikia jų bendros kilmės leksikos pavyzdžių.</p> <p>Išmano savo tautos ir valstybės pagrindinius istorinius etapus, paaiškina istorijos įtaką literatūrai.</p> <p>Išmano gimtosios literatūros raidos pagrindinius etapus, komentuoja jų kai kurias ryškesnes sąsajas su kultūriniu kontekstu. Supranta literatūros istoriškumą, ryšį su praeities kartų patyrimu.</p> <p>Įvardija svarbiausius gimtosios</p>	<p>1.1. Lenkų kalbos raida ir jos pėdsakai literatūros tekstuose. Archaizmai. (Ślady ewolucji języka polskiego w tekstach literackich. Archaizmy).</p> <p>1.2. Seniausieji lenkų raštijos paminklai. (Zabytki pismnictwa polskiego).</p> <p>2. Chronologinė leksinių skolinių apžvalga. Skoliniai iš lotynų, vokiečių, turkų, italų, prancūzų, anglų ir rytų slavų kalbų. (Zapożyczenia leksykalne w ujęciu chronologicznym. Latynizmy, germanizmy, italizmy, anglicyzmy, rusycyzmy, rutenizmy, galicyzmy, turcyzmy).</p> <p>3. Lenkų kalbos ryšiai / sąsajos su kitomis kalbomis. (Miejsce języka polskiego wśród innych języków).</p> <p><i>Kultūrinis ir literatūrinis ugdymas</i></p> <p>1. Žmogaus vieta ir vaidmuo istorijoje. (Człowiek wobec procesów historycznych, jego miejsce i rola).</p> <p>1.1. Individo bejėgiškumas prieš istorijos mechanizmus (revoliucija, totalitarizmas, ideologinis diktatas ir t. t.). (Bezradność jednostki wobec mechanizmów historii (rewolucja, totalitaryzm, zniewolenie ideologiczne, itd.).</p> <p>1.1.1.S. Żeromski <i>Przedwiośnie</i></p> <p>1.1.2. W. Broniewski <i>Ulica Miła</i></p>	<p>1.1. B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych Klasa XI-XII</i>, s. 49</p> <p>1.2. B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych Klasa XI-XII</i>, s. 13; s. 45</p> <p>2. B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych Klasa XI-XII</i>, s. 33, s. 47</p> <p>3. B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych Klasa XI-XII</i> s. 5; I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowa</i>, kl.X , s. 276</p> <p>1.1.1. A. Z. Makowiecki, H. Chmielewska</p>	<p>Wybrane teksty</p>
---	--	---	-----------------------

<p>literatūros kūrinius ir jų kūrėjus; paaiškina jų reikšmę gimtajai literatūrai.</p> <p>Aptaria literatūrinio kūrinio (ar ištraukos) dominuojančią tematiką.</p> <p>Analizuoja ir įvertina literatūros kūrinio veikėjų paveikslus, remdamasis jų veiksmais, kalba, elgesiu, išoriniais bruožais bei vidiniais išgyvenimais, aptaria veikėjo poelgių motyvaciją.</p> <p>Paaškina, kaip literatūrinis ir meno kūrinys paveikia skaitytojo / kultūros vartotojo estetinius, emocinius ir intelektualinius išgyvenimus. Pateikia pavyzdžių iš savo ir kitų skaitytojų / kultūros vartotojų patirties.</p> <p>Suvokia ir aptaria pavienio žmogaus gyvenimo ir jo kai kurių funkcijų visuomenėje santykį.</p> <p>Apibūdina kūrinio svarbiausius estetinius bruožus. Pateikia aukštosios ir masinės kultūros apraiškos pavyzdžių.</p> <p>Įžvelgia ir aptaria literatūros kūrinio intertekstualumą turinio lygmeniu. Gali palyginti panašių motyvų ar tų pačių žanrų literatūros kūrinius nurodytais aspektais.</p> <p>Interpretuoja įvairių žanrų negrožinius tekstus, aptaria juose pateiktus įvairius</p>	<p>1.1.3. G. Orwell <i>Rok 1984</i></p> <p>1.1.4. R. Kapuściński <i>Imperium</i></p> <p>1.2. Istorija ir atskiros asmens sąžinė. Atsakomybės problema.(Historia a sumienie pojedynczego człowieka. Problem odpowiedzialności).</p> <p>1.2.1. Cz. Miłosz <i>Zniewolony umysł</i></p> <p>1.2.2. K.K. Baczyński <i>Pokolenie</i></p> <p>1.3. Skirtingos patriotizmo sampratos. (Różne ujęcia patriotyzmu).</p> <p>1.3.1. I. Krasicki <i>Hymn do miłości Ojczyzny</i></p> <p>1.3.2. A. Mickiewicz <i>Dziady Cz. III</i></p> <p>1.3.3. E. Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i></p> <p>1.3.4. Z. Herbert <i>Raport z oblężonego miasta</i></p> <p>2. Valdžia ir anarchija. Valdžios vaizdinys. (Władza</p>	<p><i>Pozytywizm Młoda Polska</i>, kl. XI, s. 68</p> <p>1.1.2. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XII s. 138</i></p> <p>1.1.3. YouTube Rok 1984 <i>rež.</i> Michael Radford</p> <p>1.1.4. www.google.pl</p> <p>1.2.1.T. Wroczyński <i>Literatura XX wieku Klasa XI – XII (s.267-273)</i></p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XII s. 256</i></p> <p>1.2.2. T. Wroczyński <i>Literatura XX wieku Klasa XI – XII s.158</i></p> <p>1.3.1. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej dla klasy 11 część I s.162</i></p> <p>1.3.2. S. Naruniec, R. Naruniec <i>Barok-Romantyzm s. 236</i></p> <p>I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy 11 część II s.28</i></p> <p>1.3.3. A. Z. Makowiecki, H. Chmielewska <i>Pozytywizm- Młoda Polska Klasa XI, s. 48</i></p> <p>I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy 11 część II s.156</i></p> <p>1.3.4. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XII s.</i></p>	<p>publicystyczne i popularnonaukowe, fragmenty prozy dokumentalnej i eseistycznej, np. www.wilnoteka.lt, <i>Magazyn Wileński, Polityka</i></p>
---	---	---	---

<p>požiūrius ir poveikį adresatui. Vertina argumentų pagrįstumą, išraiškos įtaigumą.</p> <p>Analizuoja, kaip įvairiuose tekstuose kalbinės ir nekalbinės raiškos priemonėmis kuriama prasmė, siekiama paveikti adresatą.</p> <p>Kritiškai vertina tekstų turinį ir raišką, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu.</p> <p>Taiko tinkamas teksto suvokimo strategijas.</p> <p>Savarankiškai randa informaciją, ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą.</p> <p>Parengia ir pasako aiškia, tinkamos struktūros kalbą, parengia temos pristatymą. Viešai kalbėdamas prisitaiko prie auditorijos poreikių ir reakcijos.</p>	<p>i anarchia. Obraz władcy.)</p> <p>2.1. E. Lipska <i>Dyktando</i></p> <p>2.2. N. Machiaweli <i>Ksiązę</i></p> <p>2.3. Jan Kochanowski <i>O nierządne królestwo</i></p> <p>2.4.G. Herling – Grudziński <i>Inny świat</i></p> <p>2.5.G. Orwell <i>Folwark zwierzęcy</i></p> <p>2.6. M. Bułhakow <i>Mistrz i Małgorzata</i></p> <p>3. Laisvė ir nelaisvė (okupacija). Lenkų tautinio išsivadavimo kova. (Wolność i niewola. Polska walka narodowowyzwoleńcza).</p> <p>3.1. J. Słowacki <i>Kordian</i></p> <p>3.2. J. Lechoń <i>Rejtan</i></p> <p>3.3. H. Sienkiewicz <i>Trylogia</i></p>	<p>251</p> <p>T. Wroczyński <i>Literatura XX wieku Klasa XI – XII</i></p> <p>2.1. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XII s. 250</i></p> <p>2.2. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej dla klasy 11 część I, s. 128</i></p> <p>2.3. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej dla klasy 11 część I, s.138</i></p> <p>2.4.T. Wroczyński <i>Literatura XX wieku Klasa XI – XII (str.178)</i></p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XII s.240</i></p> <p>2.5 www.google.pl Film <i>Folwark zwierzęcy</i> rež. John Stephenson (YuoTube)</p> <p>2.6. www.sciaga.pl</p> <p>3.1.I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy 11 część II s.76</i></p> <p>S. Naruniec, R. Naruniec <i>Barok- Romantyzm s.257</i></p> <p>3.2. S. Naruniec, R. Naruniec <i>Barok- Romantyzm, s. 165</i></p> <p>Obraz J. Matejko Rejtan na sejmie warszawskim, w: D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej dla klasy 11 część I, s. 239</i></p> <p>3.3. A. Z. Makowiecki,</p>	
--	---	---	--

	<p>3.4. Miron Białoszewski <i>Pamiętnik z powstania Warszawskiego</i></p> <p>3.5. J. Mackiewicz <i>Droga donikąd</i></p> <p>4. Įvairūs karo vaizdavimo būdai. (Różne ujęcia wojny). Istorinės tiesos ir meninės išmonės santykis. (<i>Prawda historyczna</i>. Inspiracje literackie wobec prawd historycznych).</p> <p>4.1. H. Sienkiewicz <i>Trylogia</i></p> <p>4. 2. T. Borowski <i>Opowiadania</i></p> <p>4.3. H. Krall <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i></p> <p>4.4. Antoni Słonimski <i>Gołąb ostatni</i></p> <p>4.5. J. Hasek <i>Przygody dobrego wojaka Szwejka</i></p>	<p>H. Chmielewska <i>Pozytywizm Młoda Polska Klasa XI</i>, s.62</p> <p>3.4.T. Wroczyński <i>Literatura XX wieku Klasa XI – XII</i>, s. 262</p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XII</i>, s. 242</p> <p>3.5. <i>Litwo, nasza matko miła, Antologia literatury o Litwie</i>, opr. M. Niedźwiedzka, A. Kalėda</p> <p>4.1. Z. Makowiecki, H. Chmielewska <i>Pozytywizm. Młoda Polska Klasa XI</i> s.62</p> <p>4.2. T. Wroczyński <i>Literatura XX wieku Klasa XI – XII</i> s.172</p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klasy XII</i> s. 238</p> <p>4.3. T. Wroczyński <i>Literatura XX wieku Klasa XI – XII</i> s. 263</p> <p>4.4. S. Naruniec, R. Naruniec <i>Barok-Romantyzm</i> s.166</p> <p>4.5. www.google.pl</p>	
--	--	--	--

4. Žmogus vertybių pasaulyje (Człowiek wobec wartości)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
1. Mokinys žino, kad kalbinė komunikacija priklauso nuo dalyvių ir aplinkybių santykių.	<p>Kalbinis ugdymas</p> <p>1.Kalbos kultūra. (Kultura języka).</p> <p>1.1.Bendrinės kalbos normos reikalavimai. (Norma językowa: wzorcowa i potoczna).</p>	1. I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowo</i> , klasa 10, s.235, s. 237	

<p>Įžvelgia autoriaus intencijas. Skiria loginius ir emocinius argumentus.</p> <p>1.3. Paaiškina stiliaus reiškinių. Skiria funkcinius stilius (grožinis, mokslinis, šnekamasis, dalykinis), apibūdina jų vartojimo sritis ir žanrus. Laikosi pokalbio etiketo taisyklių.</p> <p>2.1. Aptaria mandagumo kreipinių vartojimo viešose ir oficialiose situacijose taisykles. Aptaria pagrindinius gimtosios kalbos mandagumo formulių ir kreipinių ypatumus, kurie išskiria gimtąją kalbą kitų kalbų fone.</p> <p>Mokinys įvardija bendrai priimtas ir paties aprobuotas vertybes.</p> <p>Įvardija svarbiausius gimtosios literatūros kūrinius ir jų kūrėjus; paaiškina jų reikšmę gimtajai literatūrai.</p> <p>Aptaria literatūrinio kūrinio (ar ištraukos) dominuojančią tematiką.</p> <p>Analizuoja ir įvertina literatūros kūrinių veikėjų paveikslus, remdamasis jų veiksmiais, kalba, elgesiu, išoriniais</p>	<p>1.2. Kalbos klaidų tipologija: rašybos, skyrybos, fonetikos, leksikos, gramatikos ir stilistikos klaidos. (Rodzaje błędów językowych).</p> <p>1.3. Stilistinė leksikos diferenciacija (Zróznicowanie stylistyczne leksyki).</p> <p>2. Kalbos etiketas kaip tautos savitumo ir kiekvieno žmogaus dvasinės kultūros raiška. (Etykieta językowa).</p> <p>2.1. Lenkų kalbos kreipinių vartoseną. Kalbos etiketo raiška įvairių žanrų tekstuose. (Użycie zwrotów grzecznościowych).</p> <p style="text-align: center;">Kultūrinis ir literatūrinis ugdymas</p> <p>1. Tradicinės bei šiuolaikinės vertybės: dora, garbė, orumas, pakantumas, altruizmas, atsakomybė, darbštumas ir kt. (Tradycyjne oraz współczesne rozumienie i ocena wartości uniwersalnych: cnota, moralność, honor, godność, tolerancja, altruizm, odpowiedzialność, pracowitość i inne).</p> <p>1.1 <i>Biblia</i></p>	<p>B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych</i>, klasa 11-12, s. 169</p> <p>1.2. Irena Masojć, Henryka Sokołowska <i>Moja wierna mowa</i>, klasa 10, s. 241</p> <p>B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych</i>, klasa 11-12, s. 170</p> <p>1.3. I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowa</i>, klasa 10, s. 14, 21, 32</p> <p>2. I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowa</i>, klasa 10, s. 223, s. 228</p> <p>H. i T. Zgólkowie <i>O sztuce rozmowy</i> w: I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowa</i>, klasa 10, s. 221</p> <p>J. Puzynina, A. Pajdzińska <i>Etyka słowa</i>, w: B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych</i>, klasa 11-12, s. 224</p> <p>2.1. I. Masojć, H. Sokołowska <i>Moja wierna mowa</i>, klasa 10, s. 226</p> <p>1.1 T. Bujnicki <i>Starożytność – odrodzenie</i> kl. 11, s. 69-76</p> <p>D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl. 11, cz. I, s. 13, 15, 16, 22, 23-25</p> <p>D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl. 11, cz. I, reprodukcja obrazu <i>Ofiara Abrahama</i></p>	
--	--	--	--

<p>bruožais bei vidiniais išgyvenimais, aptaria veikėjo poelgių motyvaciją. Sieja kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu.</p> <p>Paaiškina, kaip literatūrinis ir meno kūrinys paveikia skaitytojo / kultūros vartotojo estetinius, emocinius ir intelektualinius išgyvenimus. Pateikia pavyzdžių iš savo ir kitų skaitytojų / kultūros vartotojų patirties.</p> <p>Aptaria sociologinę problematiką pastebėdamas pavienio žmogaus gyvenimo ir funkcionavimo visuomenėje santykį.</p> <p>Interpretuodamas negrožinius tekstus aptaria teksto tematiką, pagrindines problemas, tiesiogiai ir netiesiogiai išreikštus požiūrius. Įvardija teksto tikslą (tikslus) ir argumentų pagrįstumą siekiant šio tikslo.</p> <p>Paaiškina kalbinės ir nekalbinės raiškos funkcijas konkrečiame tekste ir aptaria, kaip jomis siekiama paveikti adresatą. Nurodo literatūros kūrinio ir pasirinktų kitų kultūros kūrinių skirtumus ir panašumus.</p>	<p>1.2. G. Mirandola <i>Mowa o godności człowieka</i></p> <p>1.3. J. Kochanowski <i>Pieśń XII</i></p> <p>1.4. I. Krasicki <i>Świat zepsuty</i> Wolter <i>Tolerancja</i></p> <p>1.5. Z. Nałkowska <i>Granica</i></p> <p>1.6. G. Herlin-Grudziński <i>Wieża</i></p> <p>2. Žmogaus santykis su Dievu ir religija. (Człowiek wobec Boga i religii. Sacrum i profanum).</p> <p>2.1. J. Kochanowski <i>Psalm 130</i></p> <p>2.2. K. Przerwa-Tetmajer <i>Niewierny</i></p> <p>2.3. L. Staff <i>Świat</i></p> <p>2.4. Wiersze J. Kasprowicza, L. Staffa</p> <p>2.5 Cz. Miłosz <i>Oeconomia divina</i></p> <p>2.6. T. Różewicz <i>Bez</i></p> <p>2.7. J. Twardowski <i>Świat, Dziękuję Ci...</i>,</p> <p>2.8. E. Stachura <i>Idź dalej</i></p> <p>3. Žmogus priverstas rinktis tarp gėrio ir blogio, „turėti“ ar „būti“. Dvasingumas, idealizmas ir materialiosios vertybės. (Człowiek przed wyborem: między dobrem a złem „mieć“ czy „być“).</p>	<p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 294</p> <p>1.2. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz.I, s. 78</p> <p>1.3. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz.I, s. 84</p> <p>1.4. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz.I, s. 116</p> <p>1.5. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 115</p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 151</p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 286</p> <p>2.1. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz.I, s. 95</p> <p>2.2. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 85</p> <p>2.3. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 57</p> <p>2.4. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 86-91</p> <p>2.5. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 295</p> <p>2.6. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 299</p> <p>2.7. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 280, 298</p> <p>2.8. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 225</p>	
---	--	--	--

	<p>Duchowość, idealizm i wartości materialne).</p> <p>3.1. H. Balzac <i>Ojciec Goriot</i></p> <p>3.2. F. Dostojewski <i>Zbrodnia i kara</i></p> <p>3.3. A. Camus <i>Dżuma</i></p> <p>4. Meilė, draugystė, šeima. (Miłość, przyjaźń, rodzina.)</p> <p>4.1. <i>Biblia</i></p> <p>4.2. J. Kochanowski</p> <p>4.3. B. Prus <i>Lalka</i></p> <p>4.4. W.S. Reymont <i>Chłopi</i></p> <p>4.5. Z. Nałkowska <i>Granica</i></p> <p>4.6. M. Dąbrowska <i>Noce i dnie</i></p> <p>4.7. M. Bułhakow <i>Mistrz i Małgorzata</i></p> <p>4.8. J. Iwaszkiewicz <i>Panny z Wilka</i></p>	<p>3.1 I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz. II, s. 151</p> <p>3.2. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 47</p> <p>3.3. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 246</p> <p>4.1. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz.I, s. 19, s. 20</p> <p>4.2. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz.I, s. 195</p> <p>4.3. I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej</i> kl.11, cz. II, s. 209;</p> <p>4.4. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 81;</p> <p>4.5 H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 164;</p> <p>Ekranizacja pow. <i>Granica</i> (reż. Jan Rybkowski, 1977 r.)</p> <p>4.6. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 72, 75;</p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 166</p> <p>4.7 H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 209;</p> <p>Film na podstawie pow. <i>Mistrz i Małgorzata</i> pt. <i>Piłat i inni</i> (reż. Andrzej Wajda, 1971 r.)</p> <p>4.8. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 79;</p> <p>H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s.180</p> <p>Ekranizacja opow. <i>Panny z Wilka</i> (reż.</p>	
--	--	--	--

	<p>4.9. J. Kasproicz <i>Księga ubogich</i></p> <p>4.10. B. Leśmian <i>W polu</i></p> <p>4.11. W. Szymborska <i>Miłość od pierwszego wejrzenia</i></p> <p>5. Gyvenimo prasmės ir savo vietos gyvenime ieškojimas. (Poszukiwanie sensu życia oraz swego miejsca w życiu.)</p> <p>5.1. B. Prus <i>Lalka</i></p> <p>5.2. Żeromski <i>Przedwiośnie</i></p> <p>5.3. M. Dąbrowska <i>Noce i dnie</i></p> <p>5.4. Gombrowicz <i>Ferdydurke</i></p> <p>5.5. J. Iwaszkiewicz <i>Panny z Wilka</i></p> <p>6. Žmogaus ryšys su gamta. (Związek człowieka z przyrodą.)</p> <p>6.1. E. Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i></p> <p>6.2. M. Dąbrowska <i>Noce i dnie</i></p> <p>6.3. J. Iwaszkiewicz <i>Brzezina</i></p>	<p>Andrzej Wajda, 1979 r.); Film na podst. opow. J. Iwaszkiewicza <i>Kochankowie z Marony</i> (reż. Izabela Cywińska, 2005 r.)</p> <p>4.9. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 62</p> <p>4.10. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 155</p> <p>4.11. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s.281</p> <p>5.1. I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej kl.11, cz. II</i>, s. 158</p> <p>5.2. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 74; Adaptacja filmowa pow. <i>Przedwiośnie</i> (reż. Filip Bajon, 2001 r.)</p> <p>5.3. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 185</p> <p>5.4. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 203; T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku – W. Gombrowicz Aby uniknąć nieporozumienia</i>, s. 121-123; Ekranizacja pow. <i>Ferdydurke</i> (reż. Jerzy Skolimowski, 1991 r.)</p> <p>5.5. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 180</p> <p>6.1 I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej kl.11, cz. II</i>, s. 131</p> <p>6.2. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 136</p>	
--	--	---	--

	<p>6.4. J. Iwaszkiewicz <i>Panny z Wilka</i></p> <p>6.5. Wiersze K. Przerwy-Tetmajera</p> <p>6.6. L. Staff <i>Wysokie drzewa</i></p> <p>6.7. Wiersze J. Kasprowicza</p>	<p>6.3. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 133; Ekranizacja opow. <i>Brzezina</i> (reż. Andrzej Wajda, 1970 r.)</p> <p>6.4. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 135</p> <p>6.5. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 37</p> <p>6.6. T. Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 56</p> <p>6.7. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla klas XII</i>, s. 39</p>	
--	---	---	--

5. Žmogus tarp žmonių (Człowiek wobec innych ludzi)

Laukiami rezultatai	Nagrinėjimo aspektai	Kontekstai. Integracija. Vadovėliai	Pastabos
<p>1. Tikslingai pasirengti kurti tekstą, apsvaistyti temą, tikslus, situaciją, numatyti adresato poreikius ir patirtį. Kaupti medžiagą, padedančią atskleisti kuriamo teksto temą / mintį. Taikyti asmeniškai tinkamas teksto kūrimo strategijas prieš rašymą / kalbėjimą, rašant / kalbant, po rašymo / kalbėjimo. Vertinti savo teksto kūrimo gebėjimus, mokytojo padedamas, juos tobulinti.</p>	<p>Kalbinis ugdymas</p> <p>1. Kalbinė komunikacija visuomenėje. (Komunikacija jėzykowa).</p> <p>1.1. Kalbos funkcijos: informacinė, ekspresinė, įtikinamoji. (Funkcje wypowiedzi (informacyjna, ekspresywna, nakłaniająca).</p> <p>1.2. Tiesioginės ir netiesioginės komunikacijos intencijos. Kalbinės manipuliacijos. (Bezpośrednie i pośrednie intencje komunikatywne. Manipulacje jėzykowe).</p> <p>1.3. Žiniasklaida: spauda, radijas ir internetas. Žiniasklaidos tikslai: informavimas ir nuomonės formavimas. Žiniasklaidos strategijos: faktų pateikimas, argumentavimas, konfliktų ryškimas, dramatizmo kūrimas ir kt. (Środki masmediów: czasopisma, radio, Internet. Cele masmediów: informatywny i opiniotwórczy. Strategie masmediów: podanie faktów, argumentowanie, eksponowanie konfliktów, tworzenie sytuacji dramatycznej i inne).</p>	<p>1. B. Dwilewicz, L. Siekacka <i>Szata myśli naszych</i>, s.160</p> <p>1.2. www.kanciapka.cba.pl manipulacja jėzykowa</p> <p>1.3. http://publikator-nauczycielski.interia.pl/grabow3htm</p>	

<p>2. Tinkamai komponuoja tekstą: renkasi tinkamą medžiagos išdėstymo principą, atsižvelgdama į teksto žanrą, nuosekliai plėtoja mintis, paremia tinkamais argumentais, citatomis ir pavyzdžiais, orientuojančiais į tikslą ir adresatą. Redaguoja tekstą atsižvelgdama į temą, tikslą, adresatą; teksto, pastraipos ir sakinio struktūrą; stiliaus ir kalbos normų reikalavimus. Vertina sukurta tekstą. Parengia ir pasako aiškia, tinkamos struktūros informacinę, įtikinimo, proginę kalbą, teiginius paremia tinkamais argumentais ir pavyzdžiais, tinkamai pasirenka kalbinę raišką. Prisisaiko prie auditorijos poreikių ir reakcijos</p> <p>Dalyvauja įvairaus pobūdžio pokalbiuose (pašnekesyje, diskusijoje, debatuose, interviu ir pan.), veiksmingai klausia, klausia, atsako, svarsto, kelia problemas, argumentuoja, prieštarauja, plėtoja mintis ar idėjas, vertina; vadovauja įvairaus pobūdžio pokalbiams.</p>	<p>1.4. Reklamos funkcijos ir tikslai. Poveikio priemonės reklamoje: žodis, vaizdas, garsas. (Funkcija ir cele reklamoje. Šrodki oddziaływania: słowo, obraz, dźwięk).</p> <p>2. Viešųjų kalbų ir diskusijų įtikinimo menas. (Sztuka przekonywania w przemówieniach publicznych i dyskusjach).</p> <p>2.1. Viešųjų kalbų rūšys ir stilius. (Rodzaje przemówień publicznych i ich style).</p> <p>2.2. Retorika – iškalbos menas. Loginiai ir emociniai argumentai. (Retoryka – sztuka wysławiania się. Argumentacja logiczna i emocjonalna).</p> <p>2.3. Rengimasis kalbai: temos radimas, tikslinimas, konkretinimas; kalbos intencijos, tikslo numatymas; adresato poreikių, pažiūrų, žinių lygio analizė; pagrindinės minties ir teiginių formulavimas, kalbos komponavimas. Pagrindiniai kalbos komponavimo principai: teminis, laiko sekos, priešasties ir pasekmės ryšio. (Przygotowanie mowy: określenie, udokładnienie i konkretyzacja tematu; intencje przemówienia, określenie celów i potrzeb adresata, analiza poglądów i wiadomości adresata; formowanie myśli przewodniej i tez, komponowanie przemówienia. Podstawowe zasady kompozycji przemówienia: myśl przewodnia, objętość czasowa, łączność przyczynowo – skutkowa).</p> <p>2.4. Kalbos sakymas: klausytojų dėmesio valdymas, jų reakcijos interpretavimas; kalbėtojo balso, intonacijos, neverbalinių veiksnių poveikis. (Wygłaszanie przemówienia: utrzymanie uwagi słuchaczy i jej interpretacja; oddziaływanie na słuchaczy poprzez głos, intonacje i czynności niewerbalne).</p> <p>2.5. Savo ir kitų kalbų aptarimas ir vertinimas. (Omówienie i ocena wygłoszonego przemówienia).</p> <p>2.6. Rengimasis diskusijai (apibiežiama tema,</p>	<p>1.4. www.funkcjeicelereklamy.pl</p> <p>2. www.16 sposobow na swietne wystapienie publiczne.pl</p> <p>2.2. Cz. i P. Jaroszyńscy <i>Kultura słowa. Podstawy retoryki klasycznej</i></p>	
---	---	--	--

<p>Įvardija svarbiausius gimtosios literatūros kūrinius ir jų kūrėjus; paaiškina jų reikšmę gimtajai literatūrai.</p> <p>Aptaria literatūrinio kūrinio (ar ištraukos) dominuojančią tematiką.</p> <p>Nurodo literatūros kūrinio ir pasirinktų kitų kultūros kūrinių skirtumus ir panašumus</p> <p>Įžvelgia ir aptaria literatūros kūrinio intertekstualumą turinio lygmeniu. Gali palyginti panašių motyvų ar tų pačių žanrų literatūros kūrinius nurodytais aspektais. Pastebi ir pagal nurodymus aptaria panašumus ir skirtumus tarp įvairių epochų literatūros tekstų.</p> <p>Vertina literatūros kūrinį bei kitus kultūros kūrinius, pvz., filmą, spektaklį ir kt. Apibūdina kūrinio svarbiausius</p>	<p>problemos, numatomi dalyvių ir vadovo vaidmenys). Diskusijos eiga (požiūrių išdėstymas, argumentavimas, išvados, apibendrinimas). Klausimų rūšys. Diskusijos vertinimas. Debatai (jų eiga ir pagrindiniai metodai). (Przygotowanie się do dyskusji (określenie tematu, problematyki, rola poszczególnych uczestników dyskusji). Przebieg dyskusji (wygłoszenie poglądów, argumentacja, wyciąganie wniosków, uogólnienie). Rodzaje pytań. Ocena dyskusji. Debaty (przebieg i podstawowe metody).</p> <p>Kultūrinis ir literatūrinis ugdyimas</p> <p>1. Individo laisvė ir atsakomybė. Žmogaus teisė į laimę ir pareiga kitiems: šeimai, artimiesiems, visuomenei, tautai ir t. t. (Wolność i odpowiedzialność jednostki. Prawo człowieka do szczęścia i obowiązek wobec innych: rodziny, społeczeństwa, narodu itd.).</p> <p>1.1. <i>Biblia</i></p> <p>1.2. Ajschylos <i>Prometeusz skowany</i></p> <p>1.3. Sofokles <i>Antygoną</i></p> <p>1.4. H. Balzak <i>Ojciec Goriot</i></p> <p>1.5. S. Žeromski <i>Ludzie bezdomni</i></p> <p>1.6. Z. Nałkowska. <i>Granica</i></p> <p>1.7. T. Kartoteka <i>Różewicz</i></p> <p>2. Žmogus kitų žmonių kančios ir nelaimių akivaizdoje. (Człowiek wobec cierpienia i</p>	<p>2.6.Sztuka dyskutowania –techniki perswazyjne w dyskusji w. www.sztuka dyskutowania.pl</p> <p>V. Pakšienė, A. Gutauskienė <i>Debatai, Šviesa, 2001m</i> www.debatai.lt</p> <p>1.1. T. Bujnicki <i>Starożytność –Odrodzenie</i> D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej dla kl.11 cz.1, s. 230 (Rembrandt van Rinn Ofiara Abrahama)</i> D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej dla kl.11 cz. 1 s. .9-26</i> 1.2. D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej dla kl.11cz.I, s.53</i> D. Szejnicka <i>Antologia literatury dla kl..11 cz.1, str.36</i> 1.4. Wybrane fragmenty 1.5 A.Z.Makowiecki, H. Chmielewska <i>Pozytywizm Młoda Polska</i> str.225 1.6 T.Wroczyński <i>Literatura polska</i> str113 1.7. T.Wroczyński <i>Literatura polska</i> str.287</p>	<p>Wybrane teksty publicystyczne i popularnonaukowe, fragmenty prozy dokumentalnej i eseistycznej; inne teksty kultury (werbalne i niewerbalne).</p>
---	--	--	--

<p>estetinius bruožus. Pateikia aukštosios ir masinės kultūros apraiškos pavyzdžių.</p> <p>Suvokia ir aptaria pavienio žmogaus gyvenimo ir jo kai kurių funkcijų visuomenėje santykį.</p> <p>Interpretuoja įvairių žanrų negrožinius tekstus, aptaria juose pateiktus įvairius požiūrius ir poveikį adresatui. Vertina argumentų pagrįstumą, išraiškos įtaigumą.</p> <p>Analizuoja, kaip įvairiuose tekstuose kalbinės ir nekalbinės raiškos priemonėmis kuriama prasmė, siekiama paveikti adresatą.</p> <p>Kritiškai vertina tekstų turinį ir raišką, vertinimo išvadas pagrindžia tekstu.</p> <p>Taiko tinkamas teksto suvokimo strategijas.</p> <p>Savarankiškai randa informaciją, ją sistemina, apibendrina, vertina jos svarbą ir patikimumą.</p> <p>Parengia ir pasako aiškiai, tinkamos struktūros kalbą, parengia temos pristatymą. Viešai kalbėdamas prisitaiko prie auditorijos poreikių ir reakcijos.</p>	<p>nieszczęścia innego człowieka).</p> <p>2.1. A. Camus <i>Dżuma</i></p> <p>2.2. G. Herling-Grudziński <i>Inny świat, Wieża</i></p> <p>2.3. Cz. Miłosz <i>Campo di Fiori</i></p> <p>2.4. T. Różewicz <i>Ocalony</i></p> <p>2.5. C.D.Friedrich <i>Krzyż w górach</i> Reprodukcja obrazu</p> <p>3. Visuomenės hierarchija. Normos ir stereotipai tarpusavio santykiuose (Hierarchia społeczna. Normy i stereotypy stosunków międzyludzkich.</p> <p>3.1. E.Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i></p> <p>3.2. B.Prus <i>Lalka</i></p> <p>3.3. S. Mrożek <i>Tango</i></p> <p>3.4. <i>Człowiek i jego kondycja we wszechświecie</i>, w: D. Szejnicka <i>Antologia literatury polskiej dla kl.11</i> cz.1</p> <p>3.5. E. Stachura</p> <p>3.6. <i>Literatura wobec problematyki społeczno-narodowej</i> w: H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla kl.12</i> str.99</p> <p>4. Jaunystė – branda – senatvė: trys žmogiškosios būties tarpsniai. Tapatinimasis su savąja karta. (Młodość- wiek dojrzały-starość: trzy okresy życia człowieka. Utożsamianie się ze swoim pokoleniem)</p> <p>4.1. A. Puszkina Eugeniusz Oniegin</p> <p>4.2. E. Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i></p> <p>4.3. S. Mrożek <i>Tango</i></p>	<p>2.2. T. Wroczyński <i>Literatura polska</i> str.174</p> <p>2.3. T.Wroczyński <i>Literatura polska</i> str.185</p> <p>2.4. T. Wroczyński <i>Literatura polska</i> str.183</p> <p>2.5. I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej dla kl.11</i> str.241</p> <p>3.1 A.Z.Makowiecki, H.Chmielewska <i>Pozytywizm. Młoda Polska</i> str.49</p> <p>3.2 A.Z.Makowiecki, H.Chmielewska <i>Pozytywizm. Młoda Polska</i> str.81</p> <p>3.3 T. Wroczyński <i>Literatura polska</i> str.288</p> <p>3.4. Teksty do wyboru</p> <p>3.5 T. Wroczyński <i>Literatura polska</i> str.223</p> <p>3.6. Teksty do wyboru</p> <p>4.1. I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej cz. II</i>, s.138</p> <p>4.2. I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej cz. II</i>, s. 156</p> <p>4.3. T.Wroczyński <i>Literatura polska XX wieku</i>, s. 287</p>	
---	--	--	--

	<p>4.4. K.K. Baczyński <i>Pokolenie</i></p> <p>5. Žmogiškumas kaip dovana ir įpareigojimas. Savigarba ir pagarba kitiems. (Człowieczeństwo jako dar i obowiązek. Godność osobista i szacunek wobec innych.)</p> <p>5.1. Z. Nałkowska <i>Granica</i></p> <p>5.2. W. Gombrowicz <i>Ferdydurke</i></p> <p>5.3. M. Hłasko <i>Piękni dwudziestolenni</i></p> <p>5.4. F. Kafka <i>Proces</i></p> <p>6. Tolerancja. „Svetimo“ problema. (Tolerancja. „Swoi” i „obcy“.)</p> <p>6.1. Wobec obcych. Obrazy Niemców, Rosjan i Żydów w: I. Fedorowicz <i>Antologia literatury polskiej cz. II</i></p>	<p>4.4 T. Wroczyński <i>Literatura polska</i>, s.165</p> <p>5.1 T. Wroczyński <i>Literatura polska</i> str.113</p> <p>5.2 T. Wroczyński <i>Literatura polska</i> str.117</p> <p>5.3. www.recenzja książki Marka Hłaski <i>liekni dwudziestolenni.pl</i></p> <p>5.4. H. Turkiewicz <i>Antologia literatury polskiej dla kl.12</i> s. 212</p> <p>6. WWW.problematyka obcego a kwestia pogranicze analiza socjologiczna.pl</p> <p>6.1 Teksty do wyboru</p>	
--	---	---	--